

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, na 16 straneh Din 2.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. — Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 157

Ljubljana, sreda, dne 3. decembra 1930

Leto I.

Sestanek novega avstrijskega parlamenta

Sestal se je pred rešitvijo vladne krize ter odgodil svoje seje, ne da bi se bil konstituiral - Akcija dr. Enderja za sestavo nove vlade se nadaljuje - Heimwehr izključen iz kombinacij

Dunaj, 2. decembra. d. Za danes je bila sklicana prva seja novo izvoljenega avstrijskega narodnega sveta, na kateri naj bi se bil parlament konstituiral in na kateri naj bi se mu predstavila nova vlada dr. Enderja. Toda pogajanja designiranega zveznega kancelarja dr. Enderja še niso končana. Ko so poslance kakor običajno zaobljubili, so zastopniki Schobrovega bloka predlagali, da se konstituiranje zbornice in njene nadaljnje razprave odlože do četrta. Predlog je bil z glasovi Schobrovega bloka in socialnih demokratov in proti glasovom krščanskih socialcev in domovinskega bloka sprejet.

Predsednik prve seje, podpredsednik starega narodnega sveta dr. Eldersch, je nato sejo zaključil, ne da bi se bil konstituiral narodni svet.

Po zadnji noveli avstrijske zvezne ustave od lanskega leta ne predseduje več prvi seji parlamenta starostni predsednik, temveč predsednik prejšnjega narodnega sveta. To je bil dr. Gürtler iz Gradca, ki pa je bolan in ni mogel priti na Dunaj na sejo. Zato je njegovo nalogo moral pre-

zeti podpredsednik socialni demokrat dr. Eldersch.

S tem, da je bilo konstituiranje zbornice odloženo, je designirani zvezni kancelar dr. Ender pridobil časa za nadaljna pogajanja. Seja je potekla mirno. Člani domovinskega bloka, ki so danes prvič prišli v parlament, so prišli v heimwehrovskih klobukih s petelinim repom na glavi v zbornično dvorano. Zasedli so mesto na skrajni desnici poleg krščanskih socialcev. Šele ko so bili na svojih mestih, so odložili klobuke. Levica v zbornici je ta nastop ignorirala.

Dunaj, 2. decembra. d. Pogajanja dr. Enderja, ki so trajala vso soboto, nedeljo in ponedeljek, tudi danes še niso končana. Pogajanja naletavajo vedno na nove nepričakovane težave in izgledalo je že včeraj in danes precej tako, da se bo mislija dr. Enderja ponesrečila. Zilavo borbo vodijo krščanski socialci s Schobrovim blokom za vsako ministrsko mesto. Ker je zadnje dni padla končna odločitev, da domovinski blok ne bo sprejet v vlado, se danes bore za finančno ministrstvo.

Kakor znano, reklamira Kmečka zveza zase eno od gospodarskih ministrstev, bodisi potem finančno ali poljedelsko ministrstvo. Glede poljedelskega ministrstva pa je bil dosežen že sporazum ter ga bo zasedel krščanski socialalec dr. Rechler. Tem energičnejše je včeraj in danes Kmečka zveza vztrajala na zasedbi finančnega ministrstva po dr. Winklerju. Toda krščanski socialci, ki so že v soboto precej odnehal, so se danes zopet temu odločno uprli in vztrajali na tem, da ostane dr. Juch tudi še naprej finančni minister. Odklonili so vse mogoče kompromisne predloge. Prav tako odklanjajo krščanski socialci vsako jamstvo, da bi se razveljavili različni ukrepi Vaugoinove vlade, n. pr. imenovanje dr. Straffelle, upokojitev policijskega podpredsednika dr. Pammerja, kakor tudi drugi podobni ukrepi zveznega kancelarja Vaugoina in notranjega ministra Starhemberga.

Prav tako zahtevajo krščanski socialci, da bi Schobrov blok s krščanskimi socialci in z domovinskim blokom podpiral kandidaturu krščansko-socialnega pred-

sednika v narodnem svetu proti kandidatu socialnih demokratov dr. Elderschu. Pozno popoldne so iskali novih kompromisnih oblik. Širile so se kombinacije, da bi dr. Ender prevzel mesto zveznega kancelarja in resor zunanjih zadev, dr. Schober da bi postal podkancelar in notranji minister, prejšnji Velenemci da bi dobili justično ministrstvo, med tem ko bi se kmečki zvezi dalo ministrstvo brez portfelja, bi ta minister dobil del agend poljedelskega ministrstva. Odločitev o teh kompromisnih predlogih ni še padla.

Dunaj, 2. decembra. d. Linzer Volksblatt, organ tiste provincijalne skupine, ki je blizu posebno dr. Enderju, piše: »No-vi mož, ki mu je zvezni predsednik poveril sestavo nove vlade, dr. Oton Ender, nam jamči za nadaljevanje očiščevalnega dela. Veselimo se njegove naloge, še bolj pa se veselimo nad tem, da se je krščansko-socialni klub soglasno postavil za dr. Enderja. S tem je označeno, da hoče krščansko-socialni klub enodušno zopet slediti kurzu dr. Luegerja, ki ga karakterizirajo besede: Krščansko, demokratično in socialno.«

„Grčija se ni zvezala proti Jugoslaviji“

Dr. Marinković obišče 10. t. m. Atene - Veliko zadovoljstvo v grški javnosti - Izredno svečana proslava 1. decembra v Solunu

Atene, 2. decembra. n. »Elefteron Vima« navdušeno pozdravlja vest, da name-rava 10. t. m. posetiti Atene jugoslovanski zunanji minister dr. Voja Marinković, ki se bo v Atenah mudil 4 dni, da tako povr-ne poset g. Venizelosa, ki je bil lani v Beogradu. List pravi, da bo ta poset zelo za-dovoljil Grke, ker bo dokazal, da se Grčija ni zavezala proti Jugoslaviji in da ni vstopila v nikakvo grupacijo, ki bi bila naper-jena proti interesom jugoslovanske države.

Atene, 2. decembra. AA. V zvezi z obiskom jugoslovanskega ministra dr. Vojislava Marinkovića v Atenah, je atenski dopisnik agencije Avale posetil predsednika grške vlade Venizelosa, ki mu je dal sledečo izjavo:

Jako srečni bomo, da bomo mogli v svoji sredi sprejeti g. dr. Marinkovića, da pri tej priliki damo izraza čustvom prijateljstva, osebnega proti njemu in do kralje-

vine Jugoslavije. Ta trenutek je najugodnejši, da se izmenjajo misli o premnogih vprašanjih in da se ponovno manifestirajo čustva prijateljstva, ki spaja obe sosedni si državi.

Atene, 2. decembra. AA. Najavljeni poset jugoslovanskega ministra za zunanje zadeve dr. Vojislava Marinkovića v Atene 10. t. m., je zbudil nenavadno veliko zanimanje in interes v vsej grški javnosti. Listi posvečajo temu obisku uvodne članke in naglašajo, da bo s tem obiskom najboljše demantirano vse govorjenje o kombinacijah, ki so se pojavile po grško-turški pogodbi. Grška vlada je rezervirala v Petit-Palaisu apartmane za dr. Marinkovića in njegovo gospo.

Solun, 2. decembra. AA. Narodni praznik zedinjenja je bil včeraj proslavljen na izredno svečan način. Zjutraj je bila svečana služba božja v cerkvi Sv. Save. Ude-

ležili so se je mnogoštevilni člani jugoslovanske kolonije in naši grški prijatelji z generalnim konzulom dr. Vojislavom Kojićem in osebjem konzulata na čelu. Poleg tega so bili prisotni predsednik jugoslovanske trgovske zbornice Jovan Popović z uradniki jugoslovanske zone, dalje g. Nešić, upravnik jugoslovanskega kluba Anton Verlić in prvič tudi grško-jugoslovanska liga s predsednikom Mavrokordatom.

Vsi grški listi pišejo o našem narodnem prazniku. »Makedonika Neja« prinaša članek odvetnika Balaca, podpredsednika jugoslovansko-grške lige. Članek je opremljen s slikami članov kraljevske rodbine. »Efemeriti ton Balkanon« in »Indépendance« prinašata članek s slikami Nj. Vel. kralja in kraljice in predsednika vlade.

Jugoslovanski klub je imel zvečer veliko prireditev, kjer je predsednik kluba g. Ante Verlić imel svečan nagovor.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 2. decembra. l. Danes od 11—13'15 je bila seja ministrskega sveta pod vodstvom predsednika ministrskega sveta generala g. Petra Živkovića. Seje so se udeležili vsi v Beogradu prisotni ministri. Gg. ministri so na svoji seji obravnavali tekoče posle.

Dva nova člana VZS

Beograd, 2. decembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog predsednika ministrskega sveta generala Petra Živkovića sta postavljena za nova člana vrhovnega zakonodajnega sveta g. Uroš Desnica, odvetnik v Splitu, in g. Salih-Baljić, odvetnik v Sarajevu.

Tardieujeva vlada ne odstopi

Pariz, 2. decembra. AA. Listi priobčujejo poročila o razgovorih, ki so bili včeraj med poslanci v parlamentu in naglašajo, da so govorice o tem, da bo vlada podala ostavko, brez osnove.

»Le Matin« pravi, da sedanji predsednik francoske vlade Tardieu ne spada med one, ki bi metali puško v koruzo in ki bi desertirali.

Listi pa pripisujejo velik pomen interelacijski debati, ki bo v četrtek v senatu o občem političnem položaju. Bitka bo resna.

Pariz, 2. decembra. d. Živimo v periodi predkrize, pišeta radikalna »Republique« in socialistični »Populaire«. Tardieujev kabinet so pravzaprav že davno vrgli. Vladna kriza je otvorjena, in če smemo verjeti nekaterim vestem iz parlamentarnih vrst, je ta kriza že tudi rešena, kajti novi možje za ministrska mesta so baje za kulisami že izbrani. »Populaire« dostavlja: Če Tardieu ne bo kmalu prostovoljno odstopil, se bo to moralo zgoditi najkasneje v četrtek pri interelacijski debati v senatu o njegovi splošni politiki.

Tardieujeva vlada pa vse te vesti in komentarje demantira.

Politični položaj na Romunskem

Bukarešta, 2. decembra. n. Listi poročajo, da je zavladalo v krogih vladne stranke v Erdelju veliko nezadovoljstvo. Zastopniki nacionalno-kmetijske stranke so poslali bivešmu predsedniku stranke dr. Maniuju, ki se muči na Dunaju, br-zojavko, v kateri so ga prosili, naj se nemudoma vrne v domovino, kjer nezadovoljstvo raste.

Predsednik Hindenburg podpisal zasilne zakone

Berlin, 2. decembra. AA. Predsednik Hindenburg je sredi podpisal zakone, ki mu jih je predložila državna vlada za zaščito in okrepitev nemškega gospodarstva in državnih financ. Zakoni so bili podpisani na podstavi člena 48. državne ustave. Gre za zakone, ki jih je sprejel državni svet zadnje dni novembra. Med podpisanimi zakoni manjkajo trije zakoni, ki pa bodo posebej predloženi parlamentu.

Velika boljševiška zarota v Perziji odkrita

London, 2. decembra. AA. Po poročilu iz Teherana so perzijska oblastva odkrila široko razpleteno zaroto. Zarotniki so se gibal v ruskih krogih Perzije. Vlada je v zvezi s to zaroto pri-jela okoli 500 boljševiških agentov. Velik del prijetih agitatorjev je imel ameriške potne liste.

Občinske in deželne volitve v Nemčiji

Berlin, 2. decembra. d. Občinske in deželno-zborske volitve, ki so se vršile včeraj in v nedeljo, so pokazale, da porast narodno-socialističnih glasov traja še naprej. Na novo je bil izvoljen v državi Bremen parlament, takozvano »meščanstvo«. Tu so se glasovi narodnih socializtov podvojili, glasovi meščanskih strank pa so precej padli. Celo socialni demokrati beležijo izgube. Posledica tega izida volitev bo ta, da bo sedanja bremenska vlada, ki je bila vlada velike koalicije, morala odstopiti in da bo Bremen najbrže dobil desničarsko vlado. Pri volitvah v mestno zastopstvo v Biellefeldu so samo narodni socialisti pridobili na glasovih in mandatih, vse druge stranke pa so imele izgube.

Turški zunanji minister v Sofiji

Sofija, 2. decembra. AA. Semkaj je prispel iz Rima turški minister za zunanje zadeve Ruždi-bej. Na postaji so ga sprejeli minister za zunanje zadeve Burov in drugi bolgarski dostojanstveniki.

Danes bo minister Ruždi-bej obiskal predsednika bolgarske vlade Ljapčeva.

Manifestacija ruskih emigrantov v Franciji

Pariz, 2. decembra. AA. Veliki knez Ciril, ki ga je del ruskih emigrantov proglasil za carja, je v Marlyju pregledal čete ruskih monarhistov in ruske mladine. Več sto Rusov je difiliralo pred velikim knezom in njegovim sinom in pelo rusko himno. Poleg velikega kneza in njegovega sina je bila postavljena ruska carska in prestolonasledniška standarda. Sledil je velik sprejem v čast prestolonaslednika. Sprejema se je udeležilo okrog 100 zastopnikov visokega ruskega plemstva.

Bratenje med Italijo in sovjetsko Rusijo

Ameriški in angleški glas o pomenu nedavnega sestanka v Milanu

Washington, 1. decembra. AA. List »Evening star« prinaša na uvodnem mestu članek, v katerem pravi, da je sestanek med komisarjem za zunanje zadeve SSSR Litvinovom in italijanskim zunanjim ministrom Grandijem vzbudil v Evropi in po vsem svetu veliko zanimanje, ker je šlo na sestanku za gospodarsko in trgovsko zvezo med Italijo in SSSR. Rezultat tega sestanka bo, da si bosta Italija in SSSR dovolili recipročne prednosti na trgovskem polju ne glede na notranje-politične zadeve. SSSR bo uvažala industrijske izdelke iz Italije, med tem ko bo Italija uvažala ruski petrolej.

London, 2. decembra. »Sunday Referee« piše, da presojajo angleški vladni krogi nedavni sestanek med Grandijem in Litvinovim kot poskus Italije, da bi Francijo oplašila. Mussolini je zbral za ta sestanek hip, ko je zavladala med Francijo in Rusijo precejšnja napetost vsled moskovskega procesa. Kot strahilo je zavihtel Rim italijansko-nemški, oziroma italijansko-nemško-sovjetski blok.

V istih krogih se naglašaja, da je tako postopanje popolnoma nepsihološko, kajti izkušnje učijo, da so Francozi napram grožnjam neupogljivi, medtem ko so zelo popustljivi, če se jim dajo pomirjevalna zagotovila.

Glede izjav lista »Popolo d' Italia«, da je italijansko-nemško-sovjetski blok že

stvarnost, se izjavlja, da gre le za željo fašistovske vlade, da bi ustvarila v Evropi takšno situacijo, kot jo označa »Popolo d' Italia« za stvarnost.

Budimpešta, 2. decembra. n. »Paris Mid« je objavil v zvezi z Litvinovim sestankom z Grandijem v Milanu vest, da je sovjetski komisar Litvinov prosil italijanskega zunanjega ministra, naj pri madjarski vladi posreduje, da bi priznala sovjetsko Rusijo. Madjarska vlada pa je sedaj z ozirom na to vest objavila v listih, da ni spremenila svojega mišljenja in stališča glede sovjetske Rusije.

Proces proti dr. Brezovskemu

Novi Sad, 2. decembra. k. Senat okrožnega sodišča je na procesu 10. junija obsodil po zakonu o zaščiti države zdravnika in lastnika sanatorija ter bivšega predsednika madjarske stranke dr. Brezovskega na 2 meseca zapore. Proti tej obsodbi je obsojenčev branitelj vložil protest pri kasacijskem sodišču. Sedaj je bilo objavljeno, da bo kasacijsko sodišče obravnavalo zadevo. Za proces vlada veliko zanimanje, ker je bil obsojeni dr. Brezovski v Novem Sadu in okolici zelo znana oseba.

Obsodba dr. Pernarja

Zagreb, 2. decembra. k. Danes ob 16. uri je sodišče zaključilo proces dr. Benkovića proti dr. Pernarju zaradi žalitve na zborovanju hrvatskih pevskih društev. Dr. Pernar je bil zaradi žalitve obsojen.

Dve ugotovitvi

Ce katera od novih držav, potem je imela Jugoslavija vse pogoje, da se razvija v naravnost premi črti navzgor. Bogata po naravnih zakladih, porojena iz edinstvene in složne volje vseh Jugoslovanov kot izpolnilo davnih sanj in ustvarjena kot enota, ki edina more vsem Jugoslovanom zagotoviti v vročih zunanjih dogodkih sigurnen naroden obstoj, je bila Jugoslavija od vsega početka država, ki mora vzbuditi vse sile naroda in jih uveljaviti na vseh poljih narodnega življenja. Dejansko so tudi najbujnejši politični dogodki dokazali, da je Jugoslavija močnejša od njih in da sploh ni mogoče zrušiti temeljev njenega nastanka. Tudi se je tekom teh dvanajstih let silno mnogo doseglo, da je bilanca Jugoslavije vseskozi aktivna. Ali na drugi strani je enako res, da bi mogel biti efekt še neprimerno lepši in da bi mogli v 12 letih doseči mnogo več, kakor pa smo dosegli. Zato pa je tudi nad vse umestno vprašanje, zakaj nismo napredovali v tej meri, kakor bi mogli, in zakaj je bilo sploh mogoče, da je prišlo v naš razvoj toliko kolebanja.

Na to vprašanje je odgovoril »Slovenec« v svoji prvodecemberski številki z dvema ugotovitvama. Ne glede na to, da je sploh nemogoče, da bi se razvoj kterejakoli naroda vršil le premočrtno, so se dogajale pri Jugoslovanih zlasti dve napaki.

Prva napaka je bila v tem, ker je izvesten krog naših političkov napačno pojmoval jugoslovansko misel in hotel, da svoje tolmačenje tudi z brutalnimi sredstvi vsili vsem Jugoslovanom. Druga napaka pa je bila v tem, ker je v povojni dobi sploh padla naravstvena sila ljudi in se je povojna doba predvsem izkazala kot doba razpadanja, v kateri so se najbolj uveljavili majhni ljudje in takšni, ki so videli v jugoslovanski misli samo ugodno priliko za kupčijski posel. Treba je priznati, da sta obe ugotovitvi ljubljanskega dnevnika pravilni.

Iz napačnega pojmovanja jugoslovanske misli se je rodilo največ zla. Jugoslovanska misel hoče zbrati v eni volji in enem čuvstvenstvu vse Jugoslovane, vsled česar neizogibno sledi, da je nepravda vsaka misel, ki ne more sama od sebe pridobiti za sebe vsega jugoslovanskega naroda. Kakor ni treba dopovedovati nobenemu Slovincu, da je Slovenec, tako se samo po sebi razume, da mora biti vsak Jugoslovan pristaš jugoslovanske misli, ki noče nič drugega ko samo to, kar je že zapisano v srcu vsakega Jugoslavana. Jugoslovanska misel je zato samo formulacija tega, kar čuti vsak Jugoslovan instinktivno, zato ustreza v vsakem pogledu vsakemu Jugoslovanu in zato je nelogično, da bi bilo treba jugoslovansko misel komu vsiljevati. Samo napačno pojmovano jugoslovanstvo je treba vsiljevati, ker to se upira čutenju in volji ljudstva, vsled tega pa je tako krivo pojmovano jugoslovanstvo napačno in ga je treba z vso odločnostjo odkloniti. Mesto tega pa se je dogajalo, da je izvesten krog ljudi zlorabljal svojo politično moč v to, da je vsiljeval svoje napačno jugoslovanstvo.

Še težje posledice je rodila ona druga napaka, ki pa je pravzaprav izvirala že iz prve. Izvesten krog ljudi je hotel za sebe monopolizirati tolmačenje jugoslovanske misli in prišlo je celo do tega, da se sploh ni pripustilo drugim, da bi se tudi oni izrekli za jugoslovansko misel. Monopola na jugoslovansko misel pa ti ljudje niso hoteli doseči iz katerih idealnih namenov, temveč samo zato, da bi mogli izkoristiti jugoslovansko misel v svoje sebične namene. Monopol so hoteli, da bi sami izkoristili vsa bogastva Jugoslavije, da jim drugi ne bi mogli zmešati računov. To kupčijsko jugoslovanstvo pa je napravilo največ škode in samo vsled njega so se v glavnem vršili vsi najljutejši strankarski boji. Zaradi teh bojev je zastal ves naš razvoj in samo zaradi teh kupčijskih Jugoslovanov je vseh deset let kolebala naša razvojna črta. Ta se je pričela dvigati in rasti šele v trenutku, ko je 6. januar napravil tem bojem konec in ko je izločil iz našega javnega življenja vsako kupčijsko jugoslovanstvo.

Popolnoma pa še vseeno ni ponehalo delovanje izvestnega kroga ljudi in še letos se je dogodilo, da je nakrat zastal razvoj jugoslovanske misli, ker so hoteli uplivati nanj zopet ljudje iz onega napačnega jugoslovanskega kroga. Bodi tem ljudem povedano z vsem povdankom, da ni za njih metode in njih namene nobenega prostora več in da naj se zato umaknejo. Baš ob prazniku narodnega zedinjenja je ta ugotovitev potrebna, ker sedaj je treba zbrati vse sile, da bo naš narodni razvoj premočrten in da ne bo več kolebanja. In da tega ne bo, se mora in se bo izločilo vsako kupčijsko jugoslovanstvo.

Protifašistovski atentati na Goriškem

Napad na finančne stražnike na Banjski planoti — Streli proti šoli v Plužni — Zopet številne aretacije med domačim prebivalstvom

Calareso, Loi, Paulin in Mocei, ki služijo pri brigadi finančnih stražnikov v Kanalu, krenili z avtomobilom, ki ga je vodil šofer Mahor iz Kanala, na kratek izlet proti kanalskemu Kalu. Ustavili so se v samotni gostilni v Koprivišču na sredi poti. V gostilni je bilo zbranih okrog 20 ljudi, ki so plesali in se zabavali. Finančni stražniki so si naročili vina, da tako praznujejo skorajšnji odhod Rastellija iz službe. Preden so se odpravili dalje, je gostilničar prinesel finančnim stražnikom še steklenico vina, ki jo je plačal, kot trdijo listi, neznanec, ki je hotel na ta način finančne stražnike zadržati še nekaj časa v gostilni. Medtem je zapustilo gostilno 6 mladih ljudi, ki so, ne da bi jih kdo opazil, izginili v noč.

Kmalu nato so se finančni stražniki odpeljali dalje. Pot je bila strma in avtomobil je vozil počasi. Na obeh straneh ceste so se dvigala pobočja banjskih hribov. Ko so stražniki bili le še kakih 200 m pod vrhom klanca, so nenadoma z obeh strani zagrmeli streli. Rastelli se je prijel le še za glavo in se nato smrtno zadet zgrudil v avtomobil. Drugemu stražniku so streli preluknjali kapo in suknjo. Ves avtomobil so preluknjale kroglice iz pušk in samokresov. Kot so pozneje izpovedali finančni stražniki, je šofer avtomobil ustavil in ugasnil luči. Neznancev pa medtem že ni bilo več. Rastellija so položili njegovi tovariši na tla in odbrzeli po pomoč. Kmalu nato so prišli po njega ter ga odpeljali v Kanal, kjer so ga položili na mrtvaški oder.

O dogodku so bili nemudoma obveščeni karabinerji in goriška policija. Iz Gorice se je še v teku noči z vso naglico pripeljal kvestor Modesti, ki je sam pričel voditi preiskavo. Dal je obkoliti vse okrožje. Karabinerji so aretirali vseh 20 ljudi, ki so se tisti večer zbavali pri Močniku v Koprivišču, Močnika samega, njegovega sina in sestro. Dognali so, da sta prišla tistega popoldne iz Tolmina dva neznanca, ki sta izginila neznano kam, čim sta slišala novice. Proti jutru okrog 3-30 so karabinerji v gozdu blizu kanalskega Kala prijeli nekoga Antonija Juga, ki je povedal, da se je odpravil v Kanal, da izve podrobnosti o dogodku.

Včeraj popoldne so prepeljali vse aretirane v Kanal. Pri hišnih preiskavah po vsej okolici so našli mnogo orožja in strelika, ki so ga ljudje hranili še iz časov vojske v neki hiši so karabinerji iztaknili veliko množino razstreliva. Vse ljudi, ki so

pri njih našli orožje, so aretirali in jih bodo izročili sodišču. Prav tako so aretirali občinskega tajnika v kanalskem Kalu, ki, kot zatrjujejo listi, ni hotel sodelovati pri zasledovanju napadalcev in ki je celo skušal zadržati napadene finančne stražnike, da ne bi stikali za neznanimi atentatorji.

»Il Piccolo« beleži, da je preiskava do sedaj dognala, da je zaradi atentata treba obtožiti tajno tujerodno in protirežimsko organizacijo, organizirano v celicah in trojkah prav na takšen način, kakor je bila organizacija, ki jo je deloma že sodilo in obsodilo posebno sodišče za zaščito države. Atentat je bil organiziran prav na takšen način, kakor je bil oni v Vrhpolju. Kakor se je oblastem po vrhpoljskem atentatu posrečilo spoznati tri glavne krivce, enega izmed njih celo zapreti, tako upa poročevalec tržaškega lista, da bodo policijski agentje in krabinerji tudi sedaj iztaknili atentatorje in jih postavili pred posebno sodišče.

Listi menijo, da sta bila skrita ob obeh straneh klanca nad Kopriviščem vsaj dva atentatorja. V avtomobilu so našli izstrelke kalibra 91 mm. Danes objavlja »Il Popolo di Trieste« celo nekatera imena aretirancev. To so Valentin Lipič iz Koprivišča, Mornič Franc iz Kanala, Lipušček Rudolf iz Loma pri Tolminu, Lipicer Stanek iz Koprivišča, Brešček Andrej in Leopold Lang.

Dan prej so, kot menijo tržaški listi, isti neznanci oddali več strelkov na šolo v Plužnah pri Bovcu. Ranili niso nikogar. Le stekla na oknih so pobili. Od tam so izginili, ne da bi jim mogel kdo do živga.

V zvezi s temi poslednjimi dogodki pravi rimski »Giornale d'Italia«, da prenaša Italija potpečljivo ves ta teror, da pa ne bo pozabila, da vsa Evropa na eni strani toliko govori o miru, na drugi strani pa ne zna preprečiti delovanja teroristov, ki so proti miru. Kdor računa na mir v Evropi, mora v največji meri obračunati predvsem iz zivajočim in neodgovornim terorizmom, ki se nanaša na vojaško zvezo velikih držav.

Pariz, 2. decembra. AA. Havas poroča iz Rima: Italijanski listi izražajo povodno atentata na avtomobil s 6 italijanskimi cariniki pri Gorici svojo nevoljo in zopet trdijo, da gre za teroristični akt. V zvezi z atentatom je bila izvršena aretacija več oseb. Našli in zaplenili so tudi večjo količino orožja in municije v kraju Murovice.

Iredentistični izpadi madjarskega ministra

Prosvetni minister Klebelsberg nastopa javno za vzpostavitev predvojne Madjarske

Budimpešta, 2. decembra. n. V nedeljo so v Budimpešti odkrili spomenik madjarskega novinarja Evgena Rakossyja, ki je umrl v začetku tega leta. Rakossy je bil senior madjarskih novinarjev, pa tudi predsednik lige za revizijo mirovnih pogodb ter velik prijatelj lorda Rothermereja. Lord Rothermere je celo sam postavil ta spomenik. K odkritju pa je poslal urednika »Daily Maila« Warda Pricea, ki je ob tej priliki nastopil tudi z velikim govorom, v katerem je dejal, da so milijoni Madjarov v robstva pod oblastjo drugih držav, da pa bo prišel dan, ko bodo dočakali svobodo.

Kot drugi je nastopil prosvetni minister grof Klebelsberg, ki je med drugim dejal, da je v dobi madjarskega trianonskega rob-

stva simbol to, da so postavili Rakossyju spomenik v času zime in dneh težke duševne in nacionalne krize. Dalje je govoril o zaslugah lorda Rothermereja za revizijo mirovnih pogodb v korist Madjarske in zatrdel, da ni Madjara, ki ne bi upal, da bo čas spet ustvaril nekdanjo staro in veliko Madjarsko.

Govorili so še nekateri drugi govorniki v sličnem duhu proti mirovnim pogodbam in za vzpostavitev nekdanjih madjarskih mej. Zvečer je bil banket, ki se ga je poleg mnogih članov vlade udeležil tudi ministrski predsednik. Kakor pri odkritju, tako so tudi na banketu govorili v ostrem tonu za revizijo mirovnih pogodb in madjarskih mej.

Zarote brez konca in kraja v sovjetski Rusiji

GPU poroča o odkritju nove zarote — Na moskovskem procesu ne bo smrtnih obsodb? — Angleški protest pri sovjetski vladi

Moskva, 2. decembra. n. Po informacijah uradne agencije »Tass« so agentje GPU v Minsku odkrili novo protirevolucionarno zarotniško organizacijo. Člane te organizacije so že aretirali. Organizacijo je tvorila skupina nezadovoljnih, ki je širila belorusko propagando proti sovjetskemu režimu. Med zarotniki je bilo tudi nekaj bivših sovjetskih komisarjev.

Moskva, 2. decembra. n. Dopisnik angleške agencije »United Press« je izvedel, da kakor vse kaže, obtoženci v procesu proti protirevolucionarjem ne bodo obsojeni na smrt. To naj bi dokazovala činjenica, da so oblasti sklep in objavo moskovske odvet-

niške zbornice, ki je zahtevala smrtno kazen za vse obtožence, dale zapleniti. Dopisnik United Press je izvedel, da želijo Sovjeti na ta način spet približati se krogom intelektualcev.

London, 2. decembra. n. Angleški zunanji minister Henderson je v odgovoru na neko interpelacijo v spodnji zbornici izjavil, da je dal britanskemu poslaniku v Moskvi navodila, da vložijo formalen protest pri sovjetski vladi zaradi trditve sovjetskega državnega tožilca v moskovskem procesu, po katerih naj bi bila Velika Britanija sodelovala v akciji, ki je bila naperjena proti sovjetskemu režimu.

Obisk nemškega poslanika v Zagrebu

Zagreb, 2. decembra. k. V petek prispe v Zagreb nemški poslanik na beograjskem dvoru g. Ullrich von Kassel. Njegov prihod je službenega značaja in v Zagrebu namerava ostati nekaj dni. Posetil bo bana Šilovića, škofa Bauerja, mestnega načelnika dr. Skulca in ostale zastopnike oblasti. Zagrebški konzul dr. Freund mu pripravlja svečan sprejem. Dne 8. decembra se bo poslanik udeležil svečanosti organizacije »Reichsdeutscher Hilfsverein«, ki nastopi s svojo prireditvijo tega dne v Zagrebu.

Koncert akademskih pevskih društev v Beogradu

Beograd, 2. decembra. l. Nocoj so v Narodnem gledališču priredila jugoslovanska akademska pevška društva svoj veliki koncert. Na tem koncertu so sodelovala društva: »Obilič-Beograd«, »Obilič-Skopje«, »Akademski zbor iz Ljubljane«, ki šteje 64 moških članov, pod vodstvom tajnika ljubljanske univerze dr. Smalca in s kapelnikom-komponistom Marijem Kogojem, ki je nastopil s kompozicijami Kogoj, Ravnharja in Adamiča, ter »Balkan« in »Mladost« iz Zagreba.

Proslava 1. decembra v inozemstvu

S primernimi svečanostmi se je proslavil prvi december tudi po vseh onih inozemskih središčih, kjer se nahajajo naša jugoslovanska diplomatska zastopstva, oziroma naše jugoslovanske kolonije; tako predvsem v Pragi, Varšavi, Sofiji, dalje v Parizu, Rimu, na Dunaju, v Zenevi itd.

V Pragi in Varšavi so tamkajšnji veliki listi posvetili Jugoslaviji povodom tega dne dolge članke z izrazi simpatij napram naši državi. Mnogi listi so objavili tudi slike Nj. Vel. kralja, članov vzvišenega kr. dvora in kraljevske vlade. Po vseh glavnih evropskih središčih so prisostvovali svečani službi božji zastopniki držav Male antante ter tudi raznih drugih držav.

Posebej pa je treba omeniti veličastno proslavo v Merlebachu na Francoskem, kjer se nahaja številna kolonija naših rudarjev. Proslava se je spremenila tu v impozantno manifestacijo francosko - jugoslovanske prijateljstva ter se je končala s krasno in domačo ljudsko veselico.

Jugoslovani v Merlebachu so poslali poslaniku dr. Spalajkoviću to-le pomembno brzojavko:

Zbrani pri proslavi praznika narodnega ujedinenja nas dvatisoč Jugoslovanov, zaposlenih v Alzaciji in Loreni, vam izražamo zvestobo in prisrčno spoštovanje. Prijatelji Francozi, bratje Čehoslovaki in Poljaki se temu pridružujejo. — V imenu odbora jugoslovanskih društev Krljević, Hafner, Mlekuš, Arnaudović, Miljauš.

Sožalje predsednika Masaryka Jugoslovanski akademiji v Zagrebu

Zagreb, 2. decembra. AA. Po ukazu predsednika češkoslovaške republike g. Masaryka je izrazil danes češkoslovaški generalni konzul v Zagrebu inž. Puki predsedniku jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu dr. Gavru Minojloviću sožalje predsednika češkoslovaške republike Masaryka o priliki smrti slikarja Črnčiča.

Napredovanja

Beograd, 2. decembra. Z ukazom Nj. Vel. kralja so napredovali na predlog ministra za trgovino in industrijo v soglasju s predsednikom ministrskega sveta profesorji: na državni srednji tehnični šoli v Ljubljani v I-4 a Rudolf Drear, dozdaj v I-4; v I-4 Viktor Turnšek, dozdaj v I-5; v I-6 Anton Gojmir Kos in Ivan Žnidarič, dozdaj v I-7; na dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani v I-6 Ana Sifer, dozdaj v I-7.

Seja upravnega odbora TPD

Ljubljana, 2. decembra. d. Danes se je vršila seja upravnega odbora TPD. Seji je osebno predsedoval novi predsednik g. Andrej Luquet. Na seji je bilo sklenjeno, da se v omiljenje položaja v revirjih nakloni en milijon dinarjev, ki se bo razdelil med najbolj prizadete delavce. Razdelitev bo izvršil komite, v katerem bodo — pod predsedstvom rudarskega glavarja inž. Stergarja — poleg zastopnikov družbe tudi zastopniki delavstva.

Oprostitev taks

Beograd, 2. decembra. l. Na predlog oddelka za kataster in državna posestva pri finančnem ministarstvu je finančni minister odredil, da se zadružne organizacije poljedelcev, ki uživajo vse ugodnosti, našete v § 15 zakona z dne 25. februarja 1930 o spremembah in dopolnitvah zakona o Privilegirani banki z dne 16. aprila 1929, osvobodijo v poslih s Privilegirano agrarno banko vseh taks po tarifi 4 zakona o katastru zemljišč z dne 19. decembra 1929. Ta osvoboditev velja le tedaj, če se zadružne organizacije za svoje člane obrnejo na katastrske in davne uprave radi izdaja kopij in katastrskih načrtov, prepisov itd.

Proces radi umora Tonija Schlöglja

Zagreb, 2. decembra. k. Po odredbi državnega tožilca pri državnem sodišču za zaščito države, se bo pred sodnim stolom v Zagrebu v kratkem pričel proces proti Marku Hraniloviću, Dragotinu Križnjaku, Soldinu in Hercegu zaradi umora pokojnega Šlegla, ter proti policijskima organoma Trenskemu in Keči, zaradi drugih terorističnih dejanj, izvršenih v Zagrebu in okoliških krajih v letu 1929. Napram članom iste teroristične organizacije, ki so zbežali v inozemstvo, bo uvedlo proces v kontumacijo državno sodišče za zaščito države v Beogradu, čim bo zaključen zagrebški proces.

Stavka škotskih rudarjev

London, 2. decembra. AA. Tajnik za rude Shinwell je izrazil upanje, da se bo stavka v škotskih premogovnikih končala še danes. V Glasgowu se je sestala včeraj plenarna konferenca zveze škotskih rudarjev, ki je razpravljala o predlogu lastnikov rudnikov za začasní sporazum.

Tekme za Schneiderjev pokal

London, 2. decembra. AA. »Daily Telegraph« poroča, da se bodo tekme za Schneiderjev pokal vršile vsekakor prihodnje leto. Letalski krogi računajo, da bodo dotlej izravnan nesoglasja med britskim, francoskim in italijanskim aeroklubom.

Major Sondermajer član mednarodne sport. komisije

Pariz, 2. decembra. AA. Havas poroča, da je predsednik jugoslovanskega aerokluba major Sondermajer imenovan za člana mednarodne sportne komisije mednarodne letalske federacije.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 2. decembra. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Na severo-vzhodu in na vzhodu Avstrije od časa do časa megleno vreme. Nič posebnih padavin. Nekaj hladneje.

Kranj, 2. decembra.

Lepe proslave jugoslovanskega 1. decembra

Ljubljana, 2. decembra.

Ljubljana je proslavila 1. december, državni praznik našega ujedinjenja, svečano in lepo. Vse mesto je bilo že v nedeljo v narodnih zastavah.

Ob 9. uri je daroval protorej g. Dimitrije Janković svečano službo božjo v pravoslavni kapeli v vojašnici vojvode Mišića. Prisostvovali so ji vsi zastopniki naše javnosti. Ob 10. uri je daroval slovesno sveto mašo v stolnici škof dr. Rožman s številno asistenco. Prisostvovali so ji vsi zastopniki vojaških in civilnih oblasti s številnim občinstvom. Pred stolnico je stala častna četa pešpolka »Triglavskega« z godbo dravske divizije. Ravno tako se je vršila v evangelijski cerkvi slavnostna služba božja. Za ljubljansko sokolsko župo in za župno upravo so se teh slavnosti udeležili gg. Pippenbacher, Milko Krapeš in S. Flegar. — V palači banske uprave je sprejemal dr. Pirkmajer številne zastopnike vse naše javnosti, ki so čestitali. Njim je priredil zakusko, na kateri jim je postregla gospa Pirkmajerjeva.

Prisrčno so proslavile ta praznik tudi šole. Državni konservatorij je priredil slavnostno produkcijo svojih gojencev. Državno himno je izvajal zbor pod vodstvom g. Lipovšeka. Pomladek Rdečega križa je priredil dve predstavi v drami, ki sta zelo uspeli. Gledališče je bilo polno mladine.

Ob pol 19. uri so priredili bakljado z godbo dravske divizije. Množica ji je sledila z navdušenimi klici Nj. Vel. kralju in kraljici, vsemu vzvišenemu dvoru in domovini Jugoslaviji.

Akademija Sokola Ljubljana

V proslavo praznika ujedinjenja, je priredil Sokol Ljubljana v ponedeljek dopoldne v telovadnici Narodnega doma Sokolsko akademijo. Prireditelj je bila izredno dobro obiskana in so med drugim prisostvovali dvorna dama ga Franja Tavčarjeva, vršilca dolžnosti bana dr. Pirkmajerja je zastopal načelnik pravnega oddelka dr. Leon Stare, načelnik splošnega oddelka dr. Vončina, komandant divizije je zastopal artilerijski polkovnik Radovan Jovanović, župana dr. Puca je zastopal Ivan Tavčar, dalje so bili navzoči protorej g. Janković, predsednik višjega sodišča dr. Rojina, češkoslovaški konzul inž. Josip Ševčík s svojim atašejem, zdravstveni inšpektor dr. Ernest Mayer, direktor policijske uprave dr. Gustin, direktor pošte in telegrafa g. Gregorič, direktor Poštne hranilnice dr. Vidmar, inž. Fine, kot zastopnik direktorja železnice, komandant vojnega okruha polkovnik Mihajlo Nedić, komandant žandarmerijskega polka Djordje Barake ter številni zastopniki vojaških edinic. Priateen je bil tudi bivši načelnik Južnega Sokola Mulaček z mnogimi starejšimi brati.

Akademijo je otvoril pozdravni govor in sviranje sokolske himne. Nato je predaval društveni prosvetar Markić o »Prvem decembru glede na Sokolstvo«. Kot druga točka sporeda je bil prestop moške dece v naraščaj in naraščaja v članstvo. Točka 3. Svečana zaobljuba novega članstva. 4. Rezultat beograjskih tekem, nadalje sprejem kraljevega meča, katerega si je vrsta drugih priborila in Tyrševga kipa kot prehodno darilo prezidenta Masaryka.

Rezultati beograjskih tekem so bili naslednji: Posamezniki v višjem oddelku: 1. mesto Gregorika Boris, 5. mesto Šumi Peter, 7. mesto Zupanič Gabriel, 8. mesto dr. Orel Lado, 10. mesto Antončević Edvard, 11. mesto inž. Kavčič Kjetan, 14. mesto Zilič Stanko. Vrsta se je plašala kot prva in je dobila kraljev meč in Masarykov prehodni kip. — V slovenskem prvenstvu je izmed 28 tekmovalcev 8 članov, ki so si priborili zelo častna mesta. V srednjem oddelku je dosegel 8. mesto Pavšić Peter. V naraščaju višjega oddelka si je priboril 1. mesto Pustišek Ivko, v nižjem oddelku pa Poljanšek Rado tudi 1. mesto. Pri članicah nižji oddelki sta si priborili 1. mesto z enakim številom točk Engelmann Milena in Šanti Vojta. Vrsta se je plašala na 1. mesto. Pri naraščajnicah v višjem oddelku je dosegla 1. mesto Pustišek Ruža. Tudi vrsta je bila prva. V nižjem oddelku je dosegla Stola Malči 2. mesto, vrsta pa je bila 3.

Maribor, 2. decembra.

Maribor še skoraj nikdar ni tako slovesno praznoval velikega praznika našega zedinjenja kakor letos. Že v nedeljo so se pojavile na posameznih hišah državne zastave, včeraj pa je bilo vse mesto v narodnih barvah. Slovesnosti je prvi otvoril Sokol s krasno akademijo v dvorani pivovarne »Union« v soboto zvečer ter Sokol I., z dvema proslavama v vojašnici kralja Petra, zaključil pa jih je z zaprisego novih članov in članic včeraj dopoldne ter s položitvijo venca na grob pokojnemu starosti dr. Vladimiru Sernecu. O vseh teh proslavah poročamo na drugem mestu, zato jih tu le registriramo. Včeraj zjutraj so bile v vseh cerkvah maše za šolsko dečo in dijaštvo, obrtništvo z naraščajem se je pa krog 9. ure zbralo pred Narodnim domom, od koder je odkorakalo k predavanju g. Založnika v deklislo meščansko šolo na Slomškovem trgu, potem pa k maši v stolnico, kjer je bil ob 11. uri svečan »Te deum...« s pripadajočimi molitvami za domovino, ki jih je opravil ob asistenci pomožni škof dr. Ivan Tomažič. Poleg velike množice ljudstva in raznih deputacij so bili navzoči tudi okrožni inšpektor dr. Schaubach, mestni poveljnik polkovnik Stojadinović s celokupnim aktivnim in rezervnim častniškim zborom, župan dr. Juvan, načelnik dr. Ipavie in dr. Hacin in drugi dostojanstveniki. Po službi božji je bilo čestitanje pri okrožnem inšpektorju, zvečer sta slavnosti zaključila gledališče in Narodna obrana. V gledališču je bila slavnostna predstava z »Dnevi našega življenja«, v Narodnem domu pa velika prireditelj Narodne obrane, katere se je udeležilo gotovo par tisoč ljudi. Nastopili so tam pevski zbori »Dravec«, »Jadrana«, »Maribor« in gojencev podčastniške inženerske šole. O pomenu 1. decembra sta pa govorila prof. R. Kenda in prof. dr. Pivko.

Akademija Sokola-matice

Sokolske akademije v proslavo 1. decembra so postale v Mariboru že tradicionalne in so vedno privlačile veliko občinstva. Rekord obiskovalcev pa je bil dosežen pri sobotni akademiji, ko je bila velika Unionska dvorana nabito polna navdušenih gledalcev. Po odigrani sokolski koračnici je nastopila ženska deca. Ljubko in precizno je izvajala Zimsko gozdno pravljico. Zenski deci je sledila vzorna vrsta članov z vajami na drugo. Vrsto, katero so tvorili bratje: Venuti, Arnuš, Gala, Primožič, Gorup in Lapajne, je občinstvo burno aklamiralo po vsaki vaji. Posebno aklamiran pa je bil svetovni prvak br. Primožič, ki je s svojimi vrstolomnimi vajami zadivil občinstvo. Tretja točka so bile članice z vajami s snopi. Tudi ta nastop je bil dober. Zatem je nastopila moška deca. Ženska deca z lutkami je občinstvo zelo navdušila. Tudi vse druge točke so dosegle lep uspeh.

Proslava Sokola Maribor I.

Sokol Maribor I. je proslavil praznik zedinjenja v nedeljo zvečer v telovadnici podoficijske šole v vojašnici kralja Petra. Proslavo je otvoril br. prof. Kenda, ki je v navdušenih besedah razjasnil navzočim pomen in veličino našega največjega praznika. Nato je sledilo petje in deklamacije, nakar je pričela glavna točka večera, igra: »Ave Patriae« Igra je občinstvo zelo navdušila. Zelo učinkovita je bila zaključna scena — živa slika: Jugoslavija. — Igrji je sledil nastop članov na bradli, nakar je ženska deca izvajala ljubeč nastop s solnčniki. Ob viharjem aplavzu so morali to točko ponoviti. Spored so zaključili člani-dijaki z lepo izvedenimi ritmičnimi vajami.

Zapisrega sokolstva

Mariborski Sokoli so zapisregali v ponedeljek v Unionski dvorani. Zapisrege se je udeležilo poleg članstva tudi lepo število drugega občinstva. Po krasnem nagovoru župnega staroste brata dr. Kovačiča so članice zapele nekaj sokolskih pesmi, nakar je sledila zapisrege. Ob praporu Sokola-matice so vsi člani prisegli zvestobo kralju, domovini in sokolstvu.

Celje, 2. decembra.

Mesto je bilo že v nedeljo popoldan v zastavah. V ponedeljek zjutraj so imele najprej vse šole službo božjo, nakar se je vršila njih internostna slavnost. Ob 8. je bila v župni cerkvi slavnostna služba božja, kateri so prisostvovali vsi predstavniki oblasti in uradov, rezervni oficirji, močna sokolska deputacija v kroju, zastopniki ter številno občinstvo. Pred cerkvijo je bila postavljena častna četa, ki je prvič prišla z novo polkovno zastavo, katero so ljudje občudovali. Služba božja se je vršila tudi v pravoslavni kapelici ter v evangelijski cerkvi. Ob 10-30 se je vršila zapisrege novih članov v sokolski telovadnici. Zvečer je bil koncert koroških narodnih pesmi v Celjskem domu, ki je sijajno uspel.

Sokolski praznik v Celju

Dvanajsto obletnico ujedinjenja smo posebno svečano in sijajno proslavili. Sokol je tokrat še prav spretno pripravil telovadno akademijo, o kateri govorimo še na drugem mestu, in zaobljubo članstva in naraščaja.

Le mnogo pred napovedano uro se je začelo zbirati v mestni telovadnici članstvo obojega spola in jo je napolnilo do zadnjega kotička. Pod lepo okrašeno sliko našega vladarja sta bila razvita oba prapora.

Točno ob 10-30 zaigra Sokol dij. ods. državno himno, nakar odpre br. starosta dr. Hrašovec v krasno zasnovanem govoru svečano sejo. V kratkih potezah je orisal naloge sokolstva. S krepitvijo duha in telesa naj postanemo državljani jeklene volje, moči in neomejani zvestobe do skupne domovine Jugoslavije. Posebno je še zavrnil neosnovane očitke v preteklosti pa tudi sedanosti, da je Sokol protivrški.

V sokolski ideji je zapopeden, da je vera najintimnejši in največji del notranjega življenja vsakega posameznika.

Ob koncu pozove vse nove člane, naj položijo zaobljubo, da hočejo živeti po načelih Sokolstva za dobrobit skupne domovine. Bil je trenutek globoke resnosti, ko je 85 članov izgovorjalo zaobljubo.

Za temi je sledil naraščaj, ki je prejel tudi spominske znake. Orkester je ves čas prav pridno igral. S ponosom smo odhajali iz telovadnice, da smo člani močne sokolske organizacije, ki družijo ves narod.

Murska Sobota 1. decembra.

Že mnogokrat je tuk. Sokol proslavil ta narodni praznik, a tako slovesno še ne kot letos. Na predvečer je bila akademija, na kateri so nastopili naši vrli Sokoli in Sokolice, ki so se izkazali s svojimi vzorno izvedenimi vajami. Nastopil je tudi orkester, ki je ponovno dokazal svojo izvežbanost. Zanimivost večera je bila plesna točka sestre Duše Wolfartove. Ne smemo pozabiti tudi na pevski zbor, ki je tudi tokrat častno rešil svojo nalogo pod taktirko agilnega br. prof. Justina. 1. december ob enajstih se je vršila pri nabito polni dvorani svečana seja.

Otvoril jo je starosta br. dr. Farkaš z govorom o sokolstvu. Nato se je vršila zaobljuba novih članov. To je bil gotovo zgodovinski vreden trenutek za društvo, kajti 70 novih članov je stopilo pod krasen prapor in se svečano zaobljubilo, da bodo zvesti visoki ideji sokolstva in jugoslovanstva. Med gromkimi vzkliki sokolstva je bila svečana seja zaključena.

Sokolska proslava v Novem mestu

Na predvečer državnega in sokolskega praznika je priredil novomeški Sokol v lastnem domu slavnostno akademijo, na kateri so sodelovali člani in članice in naraščaj in deca ter Sokolski orkester. — Vestna taktirka kapelnika g. Fakina je že uvodoma s sokolsko koračnico spravila nabito veliko dvorano v slavnostno in radostno razpoloženje. Starosta gosp. Matija Marinček je govoril kratko, jedrnat in pomembno, njegove lepe besede je zaključila državna himna, nakar je nastopil ženski naraščaj. Po zvokih dr. A. Pichlerjeve serenade je pet srčanih gimnazistk (Hermina Dernovšek, Ruža Germ, Marjanca Kastelic, Marija Smerdu in Jožica Strašek) tako ljubko in prožno in elegantno izvedlo izredno uspelo vajo, dejal bi ples, da je v resnici škoda, ker stvari niso ponovile. — Nastopili so tudi člani z zelo težkimi ritmičnimi prostimi vajami, povsem nove oblike. Nekateri so delali bravurno, drugim se je poznala nervoznost, kar pa končnega efekta ni skvarilo. Člani so še med mlajšimi in s tem, kar so nam v nedeljo pokazali, moremo samozvestno računati nanje. Ista je s članicami. Priskakljalo je na oder osem ljubkih obrazov in vitkih postav, srečno kostimiranih, da so prišli vsi gibli in vse kretnje do izraza in veljave. Naraščaj in članstvo je z le njemu lastnim znanjem in pridnostjo naštudiral društveni načelnik Ljudevit Papež. Vaje sta spremljala na klavir gospa Kastelčeva in na gosli g. Šproc. Oba sta priznana mojstra. — Pozabiti ne smemo Beletovega Zorana, učenca II. razreda osnovne šole, ki je prav s čuvstvom deklamiral »Orače na Topolici«, kot tudi živahna njegova sošolca Zarko Petrič in Gvido Dokuc, ki sta samozvestno in navdušeno rešila »Težak račun«. Vmesne točke je izpolnjeval Sokolski orkester, ki je izvajal Zajčev »Večer na Savici«, Ledererjevo »Intermezzo« in »Cvetne sanje«, Becejev »Nocturno«, Dvořakov »Valček« in Fučíkovo koračnico »Fanfarac«. Ta orkester je v vsakim nastopom popolnejši. Novomeščani so lahko ponosni nanj. — Slavnost je zaključila živa slika. Bil je prav lep večer in mnogo je doprinesel k narodni zavesti.

Naslednji dan, 1. december, je pozdravil vse sokolsko misleče občinstvo v veliki dvorani Sokolskega doma, kjer je imel župni odbor slavnostno sejo. Starosta dr. Vasič je otvoril slavnostno zborovanje in podal besedo župnemu starosti notarju Marinčku, ki je imel nacionalnih misli in čuvstev poln govor. Zaključil je z vzklikom Nj. Vel. kralju in jugoslovanskemu Sokolstvu. — Tajnik Jože Spilhal je prečital iz Sokolskega Glasnika »Proglas saveza SKJ«. Za tem so se prečitale imena v letošnjem letu na novo sprejetih članov in članic, ki jih je precej. Pozvani so prišli na oder in tam izgovorili slavnostno sokolsko zaobljubo ter poljubili sokolsko zastavo. Med temi smo opazili več starih sokolskih delavcev. Razdeljeni so bili še deci in naraščaju izletni znaki iz Beograda in sokolska koračnica je dala slavnostnemu dopoldnevu primeren povdarek. — Naj bi se novomeški Sokol kraljevine Jugoslavije širil in naj bi uspeval v smislu Najvišjih želj, vsaj je bila dolenska metropola vedno znana kot narodnozavedna trdnjava!

Proslava najpomembnejšega praznika ujedinjenja Jugoslovanov se je vršila na tujakšnji drž. realni gimnaziji zelo svečano. Ob pol 9. uri je bila v frančiškanski cerkvi zahvalna sv. maša z državno himno. Nato se je vršila v gimnazijski telovadnici proslava ujedinjenja z lepim jedratim nagovorom profesorja dr. Tillerja, o velikem in najvažnejšem zgodovinskem dnevu, našega v bistvu enega naroda. — K proslavi so bili vabljivi tudi starši mladine, ki pa se na žalost premalo zanimajo za tako važne in lepe prireditve. — Ob navzočnosti polnoštevilnega profesorstva zboru in mladine je bilo navzočih le malo staršev z sreskim načelnikom Logarjem na čelu. Vse točke sporeda so se lepo izvajale, najlepši pa sta bili 3. točka: »Jurčič Tugomer, Monolog«, katero je predaval šestosolce Peterlin in 4. telovadna točka pod vodstvom g. učitelja in znanega sokolskega delavca Fona. To so nepobitni dokazi velikih uspehov trudopolnega dela celokupnega profesorstva zboru in učenja mladine, ki je naša in cele Jugoslavije bodočnost.

V soboto 29. novembra zvečer je priredilo Sokolsko društvo v proslavo Ujedinjenja slavnostno akademijo, ki je dobro uspela. Lep je bil nagovor br. prof. Adolfa Ivančiča. Živo je povdarjal pomen tega našega največjega narodnega praznika. Dne 1. decembra se moramo mi verniki jugoslovanske ideje spominjati vseh borb za naše osvobojenje, ki so bile polne glave in trpljenja. Vsakemu prazniku pa mora slediti delovni dan. Delajmo zase vsak v svojem poklicu, da bomo srečni in mirni. S tem poštenim in vestnim delom bomo delali tudi za državo. Sokol bodi pobornik velike ideje, ki hoče močan narod v močni državi. Pri tem naj nam pomaga vera v našega kralja in Jugoslavijo. Orkester Narodne čitalnice je zelo dobro izvajal pod taktirko br. Stanka Završnika par novih skladb. Gdč. Sanda Pirčeva, stud. fil. je zapela z zvoničnim glasom in z občutkom pet narodnih pesmi. Dobila je lep šopek nageljev. Članice in člani so zelo spretno izvajali proste in simbolične vaje. Ugajale so zlasti simbolične vaje članov. Akademija je bila res dostojna proslava našega Ujedinjenja.

Jesenice, 2. decembra.

V nedeljo zvečer je jeseniško sokolsko društvo priredilo v proslavo ujedinjenja slavnostno akademijo, ki je v vsem sijajno uspela. Vse tri dvorane so bile natrpane. Prišli so gostje od daleč in blizu. Akademijo je otvorila slavnostna seja društvene uprave. Starosta br. dr. Maks Obersnel je pozdravil vse zastopnike mešle, oblasti, raznih uradov, učiteljske in drugih organizacij ter vse občinstvo, ki se je odzvalo v tako lepem številu. Za tem se je izvršila prevredba dece v naraščaj in naraščaja v članstvo. 39 novih članov je položilo tudi zaobljubo, ki so jo potem vpisali v spominsko knjigo. Sledila je razdelitev diplom. Brat starosta je izročil diplome sestri Nadi Segovi in sestri Lah Marici ter bratu Pristovu Janku in bratu Francu Noču, ki so si jih priborili na župnih tekмах na Jesenicah. Slavnostni govor je imel brat dr. Frančišek Kego. Orisal je v zanosnih besedah značaj 1. decembra. V sree segajočih in iz srca došlih besedah je pozival vse, ki čutijo jugoslovansko, vse, ki hočejo državi in narodu dobro, naj pridejo, ker so pri Sokolu vsem in vsakomur na stečaj odprta vrata. — Drugi del slavnostne akademije so tvorile telovadne točke, krasne skupine, mramornati kipi in Splcarjevo »Domovina kliče« z zaključno živo sliko. Moška deca je nastopila s točko »Junak iz Like«, ženska deca z žogami, moški naraščaj s devetorico, sledile so občudovanja vredne skupine članov. Na drugo so člani izvajali lepe vaje. Publiku ni mogla preproskati, navdušena je bila, ko so videli, kaj vse premore telovadec Sokol; ženska deca »Mali strelci«, ženski naraščaj s skupinskimi vajami in mramornatimi kipi! Slika za sliko! Ena lepša od druge. Izvajano je bilo vse z največjo fineso in eleganco. — Ves telovadni uspeh je uspeh načelnika br. Tone Buha. Mojster je! Pomagali so mu sestra Mimi Perko, br. Pristov, br. Šega Ivan, sestra Nada Segova. Bil je lep večer, ki bo ostal vsem v najlepšem spominu.

Bled 1. decembra.

1. decembra na državni praznik narodnega ujedinjenja se je vršila slovesna služba božja ob pol 9. uri, katero je daroval duhovni svetnik g. Oblak. Udeležile so se sv. maše poleg vojaških in civilnih drž. predstavnikov ter korporacij in šolske mladine z učiteljskim zborom tudi mnogo ostalega občinstva. Po Bledu so plapolale drž. zastave v znak obletnice narodnega ujedinjenja.

Trebnje, 2. dec.

V nedeljo 30. novembra na predan velikega sokolskega in državnega praznika je naše društvo proslavilo s svečano akademijo prvič prvi december kot društvo Sokola kraljevine Jugoslavije. Svečano akademijo, kateri so prisostvovali vsi tujakšnji državni uradi, občinski urad, članstvo in mnogo občinstva, je otvoril društveni starosta g. Jakob Novak, ki je v svojem govoru orisal idejo in smernico sokolstva. Po govoru staroste je prosvetar učitelj g. Marjan Tratar prebral vsem navzočim sokolski proglas za praznik ujedinjenja, nakar se je izvršila zaobljuba vsega članstva. Mala sestra Novakova je deklamirala pesmico o Jugoslaviji, potem pa je prikorakala pod vodstvom načelnice učiteljice g. Gaupmanove ženska deca, ki je strumno izvajala sestavo prostih vaj. Pod vodstvom vaditelja g. Tratarja je pa podala sedmorica moške dece deset skupin živo in skladno v zvezi deklamacij Sokoliča Travnika o »Jugoslovanku Sokoliču« in vse sedmorice z Ganglovo »Mi Sokoliči«. Čustveno nam je podala Sokoličica Milena težko pesem »Vizija«, ki je napravila na vse najgloblji utis. Sledil je nastop članic pod vodstvom načelnice s tremi prostimi vajami, ki so bile brezhibne. Kot zaključna točka so nastopili na bradli člani pod vodstvom načelnika g. Tomšiča, ki so s svojim nastopom dostojno zaključili lepo in skromno proslavo narodnega in sokolskega praznika v Trebnjem. — Zdravilo!

Samo znižanjem cen
lahko olajšamo gospodarsko zadrego.
Mi zadenemo!

Uspeh
našega racionaliziranja
za naše kupovalce!

Dnevne vesti

— **Namestitev.** Na banovinsko mlekarstvo šolo v Škofji Loki je nameščen začasno kot strokovni učitelj za mlekarstvo g. Pavlica Franjo, ki se je pred kratkim vrnil s študijskega dopusta v inozemstvu.

— **Inženjski diplomski izpit** na rudarskem oddelku ljubljanske univerze so položili gg. Podurec Georgij iz Harkova, Galešić Anton iz Splita in Trampuž Ivo, rodom iz Pazina.

— **Spremembe v občinah Borejci in Domanjševci.** Po odloku kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 21. novembra 1930. je Tita Janec po čl. 3. zakona z dne 6. januarja 1929. U. L. št. 13/5 razrešen dolžnosti župana občine Borejci. Na njegovo mesto je kot župan imenovan Vöröš Mihail, pos. in občinski odbornik v Borejcih. Na izpraznjeno odborniško mesto je imenovan Bertalanč Josip, posestnik v Borejcih. — Po odloku kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 17. novembra 1930. je Jakaša Albert po čl. 3. zakona z dne 6. januarja 1929. U. L. št. 13/5. razrešen dolžnosti župana občine Domanjševci. Na njegovo mesto kot župan je imenovan g. Vezar Karol, posestnik in gostilničar v Domanjševcih. Na mesto pokojnega Hari Jožefa je imenovan za občinskega odbornika Csaszar Franc.

'ELITE' d. z o. z. LJUBLJANA

Prešernova ulica 9
prodaja damske, moške in deške konfekcije. Na drobnol. Na debelo! Prvovrstno izvrševanje po meri! 506

— **Pevski zbor učiteljskega UJU.** Prihodnja pevska vaja za mešani zbor bo 6. decembra ob 9. uri v Glasbeni Matici. 7. decembra je koncert v Trbovljah, 8. dec. v Brezicah. Udeležba za vse strogo obvezna. Odbor.

— **Začetek predavanj prof. Spektorskega.** Novoimenovani kontraktualni redni univerzitetni profesor za javno pravo in pravno filozofijo g. dr. Spektorski Evgenij, bivši profesor kljevske, pozneje ruske pravne fakultete v Pragi in zadnjih sedem let honorarni profesor na univerzi v Beogradu, prične danes 8. decembra t. l. ob 11. s svojimi predavanji na Juridiki fakulteti v Ljubljani, in sicer v zbornici univerze z uvodno besedo »Moderno stanje nauka o državi«.

— **Sreski kmetijski referent za srez Dravogradski.** Kr. banska uprava Drav. banovine je postavila za vršilca dolžnosti sreskega kmet. referenta za dravogradski srez v Prevaljah g. Alfonza Zdošeka, dosedanjega pomočnika sreskega kmetijskega referenta v Kranju.

Najlepše

Miklavževo darilce

za otroke je lepa aluminijasta kuhinjska garnitura, ali vedrica za pesek, lopatica itd., katero dobite v bogati izbiri pri trdki

STANKO FLORJANČIČ

Ljubljana Sv. Petra cesta 35.
Oglejte si zalogo in izločbe!

— **Gostovanje Delavskega odra »Svoboda«** v Varaždinu. Varaždinsko kulturno društvo »Svoboda« je povabilo ljubljanski Delavski oder, da ob priliki praznovanja 25letnice obstoja tega društva dne 29. in 30. novembra t. l. gostuje v Varaždinu. Ljubljanski Delavski oder se je odzval temu povabilu in je gostoval pod režijo režiserja Petra v soboto 29. novembra v varaždinskem mestnem gledališču z dramo Makima Gorkega: »Na dnuc«, v nedeljo popoldne pa z Gogoljevo komedijo »Ženitev«. Kakor iz vemo, je Delavski oder rešil svojo zadačo nad vse častno in zadovoljivo. Igralci-dilettanti, če ravno po veliki večini delavci in delavke — so igrali s tako vno in poglavitno, da so želi vsestransko priznanje. Gledališče, ki je približno enako kakor ljubljansko dramsko gledališče, je bilo razporedeno do zadnjega kotička. V Ljubljani pa bo predvajano Gorkega komedija »Na dnuc« v nedeljo, 7. t. m. ob 8. uri s večer v dvorani Delavskega odra.

— **Izredni občni zbor UŽC.** V ponedeljek ob 15. se je vršil v kolodvorski restavraciji zaradi osnivanja nove oblasti uprave v Ljubljani v smislu novih društvenih pravil izredni občni zbor UŽC. Po kratkem pozdravnem nagovoru predsednika Černigoja je občni zbor prešel na volitve oblasti upravnega in nadzornega odbora, pri katerih so bili izvoljeni: V upravni odbor: predsednik viš. uradnik V. Černigoj, I. podpredsednik šef postaje F. Zemlja, II. podpredsednik načelnik v p. E. Vargazon in odborniki: R. Soklić, I. Zuccato, M. Gruden, M. Vederjak, J. Božić, A. Baša, M. Bertoncelj, J. Znidaršič, A. Vergelj in H. Mešček. Kot namestniki odbornikov so bili izvoljeni: J. Jenko, Fr. Sedej, J. Pogačnik, M. Zurlini in A. Weber. V nadzornem odboru so kot odborniki ozir. namestniki: F. Babšek, D. Lapajne, S. Pirjevec, O. Mislav, F. Lužer in A. Erjavec. Po določitvi delegatov za centralno glavno skupščino, ki se bo vršila v nedeljo v Zagrebu, se je razvila dolga, mestoma zelo živahna debata o krivici, ki je bila nedavno prizadeta organizaciji. Občni

zbor je enoglasno in z ogorčenjem zavrnil vse klevete, ki jih neki širijo v javnosti o UŽC, ki je povsem narodno stanovska organizacija. Zato bo občni zbor pozval novo društveno vodstvo v Zagrebu, da sestavi o vsem tem izbrano spomenico, ki naj jo čimprej izroči na odločilnih mestih, da se takšno državi in železniški ustanovi kvarno delovanje enkrat za vselej zatne. Predsedniku novega oblastnega odbora je bila pri tej priliki enoglasno izrečena zaupnica.

Lovske puške

floberte, pištole za štrašenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno na zalogi

F. K. KAISER

puškar, Ljubljana, Kongresni trg 9

— **V. Sodražici** je včeraj umrl g. Alojzij Gučica, trgovec s suho robo, v starosti 56 let. Bil je eden najbolj brihtnih Ribničanov ter bil tudi več let v Ameriki. Slovel je tudi po svojem znanju, ki si ga je pridobil kot samouk. Od leta 1914. se je stalno naselil v Sodražici. Med vojno bi skoraj vsled »dobrih prijateljev« prišel na Suhi bajer. — Naj v miru počiva.

— **Velik božični poset naših Američanov.** Cunard Linie je organizirala velik božični izlet naših ameriških rojakov v domovino. Danes 3. decembra se bodo v New Yorku vkrcali na krasi in nad vse udobni prekooceanski parnik »Aquitania«.

— **Krsko se dobi najboljše in poceni** pri trdki I. Knecht, krznar, Ljubljana, Sv. Petra — **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko** in škrobijeno perilo v najlepšo izvršitev. 660

POZOR STARŠII!

Najkoristnejša darila

Miklavža.

Otroške obleke, suknje in perilo iz lastne tovarne »Triglav« Vam nudi v veliki izbiri

JOSIP OLUP, LJUBLJANA

Stari trg 2, na vogalu

282

Solidna postrežba! Najboljše blago!

Obleke, suknje, raglani, ulstri 811
domačega lastnega izdelka

JOS. ROJINA, LJUBLJANA

Vsakovrstne ure, zlatina in srebrnina po nizki ceni pri
L. VILHAR, urar
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 36

ZIMSKO MOŠKO PERILO

kravate, sragee, šale, nogavice, robce in drugo priporočilo

I. Urbančič

Miklošičeva cesta št. 20.

Vreme. Največja relativna vlaga je bila včeraj v Beogradu in v Skoplju, in sicer 95%. Najmanjša je bila v Splitu (58%). Mirno je bilo v Ljubljani, Sarajevu in Skoplju, drugod so pihali vetrovi. Megla je bila največja (10) v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in Skoplju. Javno je bilo samo v Mariboru. Deževalo je pa v Beogradu, Sarajevu in Skoplju. Padavin je bilo v Beogradu 3, v Sarajevu 1, v Skoplju pa 4 mm. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 9,6, najnižja pa 3,9 stopinj C. Eno stopinjo pod ničlo je kazal termometer v Zagrebu in v Skoplju.

Ljubljana

Sreda, 3. decembra 1930., Franc. Pravoslavni: 20. novembra, Drago.

Nočno službo imajo lekarne Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

■ **Predavanje v »Pravniku«.** Danes v sredo 3. decembra bo predaval na sestanku društva g. univ. prof. dr. Aleksander Billmovič: »Karl Bücher in njegovo znanstveno delo (Komemoracija). Predavanje se bo vršilo točno ob šestih popoldne na sodišču v Ljubljani, soba št. 79, in vabi k obilni udeležbi odbor.

■ **Sadlarska in vrtnarska podružnica** za občino Vič priredi v četrtek 4. decembra ob 7. zvečer v šoli na Viču svoje III. predavanje. — Udeležite se polnoštevilno.

■ **Važnost apna v vrtnarstvu** je naslov predavanja, ki ga priredi podružnica »Sadlarskega in vrtnarskega društva« v Ljubljani danes v sredo 3. t. m. ob 19% na univerzi v dvorani mineraloškega inštituta. Predaval bo g. višji sad. nadzornik Humek. Vstopnine ni.

■ **Odprta noč in dan** so groba vrata! V nedeljo je umrla gđ. Hermina Schiffer. Pokopali so jo včeraj. V soboto se je smrtno ponesrečil Janez Mandelj, šofer. Tudi njega so pokopali včeraj. Rodbini inž. Fasana je iztrgala kruta usoda sinčka Rikarda. Pokopali so ga včeraj v Križah pri Trzinu. Nenadoma je preminula gđ. Marija Ehrensberger. Pokopali jo bodo danes

ob 14. izpred mrtvašnice splošne bolnice k sv. Križu. Naj vsi v miru počivajo. Zalujočim naše sožalje!

■ **Šibe, šibe!** Ze v ponedeljek so začeli postavljati »štante« za miklavžev sejem na Kongresnem trgu. Včeraj ves dan se je pa gnetlo

staro in mlado na Kongresnem trgu. Otroci, ki prodajajo šibe, prevpijejo seveda vse prodajalce. Največja gneča je bila v ponedeljek pod večerom v Selenburgovi ulici, kjer je sv. Miklavž v Tičarjevi trgovini zapisoval vse pridne otroke v zlato knjigo. Te bo seveda obdaroval.

Pokolj v Cerovcu pri Šmartnem

Vinjeni delavci so se krvavo stopili pred gostilno - Pokolj, kakršnega ljudje v Jablanški dolini ne pomnijo

Šmartno pri Litiji, 30. novembra.

V soboto okoli 22. ure je prišlo med delavci g. Hafnerja, lesnega trgovca iz Ljubljane, ki izsekavajo čez znano Reko v Cerovci, do velikega pokolja, ki bi skoro zahteval tri človeške žrtve.

V mraku je prišla večja družba delavcev v gostilno Antona Femca v Cerovcu. Okoli pol 22. ure pa stopijo v gostilno Jože Potisek, Anton Zidar in Jože Smrekar. Ko sta prva dva poklicala pol litra vina, jima ga je Smrekar vzel ter izpil. Ko sta poklicala drugi politer, je storil isto. Medtem je ta nevljudnost razburila tudi druge navzoče, ker se je med njimi že več dni kuhalo sovraštvo. Začelo se je prepiranje in fantje so se zrlili iz gostilne na cesto, kjer je prišlo med delavci obeh skupin do pravcate bitke, kakršne Jablanška dolina

ne pomni. Kri je brizgala na vse strani. — Potisek, vulgo »Gašper«, je bil prvi ranjen, Smrekar drugi, a najbolj občutno pa Anton Zidar iz vasi Selšek, katerega so odnesli kakih 10 minut daleč v cestni jarek. Preprič je baje izzval Smrekar.

Ob 23. uri so pozvali šmarskega kaplana g. Vinka Lovšina in okroglega zdravnika gosp. Premrua iz Litije. Po podelitvi sv. poslednjega olja je zdravnik odredil prevoz vseh treh ranjencev v ljubljansko bolnico. Zidarja so takoj odpravili v bolnico, ker je njegovo stanje zelo opasno. Ostala dva in drugi težko in lahko ranjeni so morali pa na lice mesta počakati žandarmerijske patrole, katero je vodil kaplar Bučar. Ob 14. uri je prišla na lice mesta sodna komisija, obstoječa iz okr. preiskovalnega sodnika Karla Novaka in zapisničarja Pečnika.

Maribor

m Dr. Anton Korošec v Mariboru. V ponedeljek dopoldne je prispel z vlakom iz Beograda v Maribor bivši ministrski predsednik in minister dr. Anton Korošec, ki se je za nekaj dni, ki jih bo preživel v Mariboru, stanil v svojem starem stanovanju v Marjanišču.

m **Cerkvene proslave.** V soboto popoldne so v zavodu šolskih sester na veličasten način praznovali jubilejni god škofa dr. Andreja Karlna. Te proslave se je poleg vladike udeležila tudi vsa mariborska duhovščina s pomožnim škofom dr. Tomažičem na čelu. V ponedeljek je pa škof praznoval svoj god s službo božjo v stolnici skupno s proslavo lavantinskega patrona sv. Andreja.

m **Dve novi sokolski društvi** na mejl. Na praznik 8. t. m. bo ustanovitev novega sokolskega društva v Sv. Juriju ob Pesnici, na skrajni avstrijski mejl, v nedeljo 14. t. m. pa dobi Sokola istotako obmejna Gornja Kungota.

m **Ustanovitev novega sokolskega društva.** Danes se ustanovi novo Sokolsko društvo v Ločah pri Poljčanah. Župno upravo bo pri ustanovitvi zastopal odvetnik dr. Pučnik iz Slovenske Bistrice.

m **Slaninarski trg.** Na zadnji trg je 68 slaninarjev pripeljalo 186 zaklanih prašičev, 1 govedo in 2 teleti. Kupčija je bila dobra, cene navadne.

m **Sejm za prašiče.** Na zadnjem prašičjem sejm v Mariboru je bilo 268 glav živine na prodaj. Pet do devet tednov stare prašiče so prodajali po 100—200 Din, 8—10 mesece stare po 250—650, eno leto stare pa po 800—1000 Din. Kilogram mesa žive teže po 10—12, mrtve teže po 14—15 Din.

m **Zagonetna smrt izvoščka.** Med prazniki je v tukajšnji bolnici nenadoma preminul izvošček Ivan Zelzer. Po mestu so se trdovratno razširile vesti, da je umrl vsled strupa, katerega je povzročil v samomorilnem namenu, vendar pa se ta verzija doslej še ni potrdila. Zelzer je najbrže umrl naravne smrti.

m **Trenchcoat, usnjeni jopiči, zimski plašči, Hubertus-plašči, snežni čevlji in snežni škornji, galose, čez 300 vrst krzna, kakor tudi vsa manufakturna blaga na obrose, L. Ornik, Maribor, Koroška 9.** 852

m **Samomor v Orehovi vasi.** V Orehovi vasi na Dravskem polju se je v samomorilnem namenu obesil 55letni gostilničar Franjo Prinčič, doma z Goriskega. V smrt so ga gnale gospodarske razmere.

m **Zopet »Evropac«.** S kavarno »Evropac« ima policija stalno posla in tudi pri osdišču je že več vlog. V soboto se je pa zopet primeril nov incident. Z vlakom ob 23. uri sta prišla v omejeno kavarno dva gospoda, eden trgovec, drugi industrijalec. Tu sta se jima pridružili dve artistinji, pili in jedli, natakali pa je predložil račun, skoraj 600 Din, obema gostoma, ki nenačrtenih pijač in jestvin seveda nista hotela plačati. Tudi ta zadeva pride pred sodišče.

m **Nenavadna nezgoda.** Ker je pozabil ključ, je hotel v nedeljo zvečer skozi okno domov 37-letni zasebni uradnik Albin A., stanujoč v Koroščevi ulici, pri tem pa je padel in si zlomil levo nogo.

Celje

• **Mladeniči rojeni 1. 1911, 1912 in 1913,** ki bivajo v mestu Celju, se morajo neglede na njih domovinsko pristojnost od 6. decembra do 4. januarja oglasiti pri vojaškem oddelku mestnega načelstva v sobi št. 2.

• **Miklavžev večer** v Narodnem domu priredi v petek ob 20. uri Sokolsko društvo v Celju. Darila se sprejemajo 5. decembra do 18. do 20. ure v Narodnem domu.

• **Borza dela v Celju potrebuje:** 2 konjska hlapca, 1 hlapca za govejo živino, 18 rudarjev, 1 steklarja, 1 vodov. inštalaterja, 1 električarja, 2 mizarja, 1 sodarja, 5 čevljarjev, 11 vajencev, 21 kmetijskih dekel, 1 kmetijsko gospodinjno, 1 natakario, 1 kavarniško kuharico, 7 navadnih delav, 3 kuharice, 14 služkinj, 1 sobarico, 1 postrežnico, 1 varuhinjo, 1 gospodi-

Otvoritev nove šole in obč. hiše v Dev. M. v Polju

Številne nove šole v banovini, ki so bile otvorene zadnja leta, pričajo, da se naše ljudstvo zaveda pomena osnovne izobrazbe za narod. Tako so v ponedeljek otvorili zopet novo šolo, in to v Devici Mariji v Polju.

Po 10. maši, ki jo je opravil župnik Müller in katere se je udeležilo več tisoč ljudi, so se zbrali zastopniki oblasti, korporacij in društva pred novo šolo, kjer je slovesnost otvoril župan g. Gartoža. Pozdravil je vse in izročil ključ novega prosvetnega hrama upravitelju Mihelčiču. Nato je načelnik prosvetnega oddelka Dravske banovine g. dr. Lončar čestital občanom v imenu banovine in je govoril o pomenu šole za razvoj naroda. Učenka Kuharjeva je po priručni deklamaciji izročila srezkemu načelniku dr. Andrejki lep šopek za Nj. Vis. prestolonaslednika Petra, po katerem se nova šola imenuje. V imenu mladine in učiteljskega se je upravitelj g. Mihelčič zahvalil občini. Po deklamacijah in pevskih točkah je župnik Müller blagoslovil šolo in nato imel dolg govor o šoli, o njenih nalogah za narod, državo in dinastijo ter Boga. Po čestitkah dr. Andrejke in po uspešnih nastopih so gostje odšli pred nov občinski dom, ki so ga tudi ob tej priliki otvorili. Govorili so župnik Müller, župan Gartoža in srezki načelnik dr. Andrejka.

Na zaključni v stari šoli so govorili še upravitelj Mihelčič, šolski nadzornik Lužar, dr. Bole in g. Kukovica. Župan je predlagal udanostne brzojavke, katere so poslali visokemu kraljevskemu domu. Govorili so še drugi in poudarjali pomembnost tega dne, ko so otvorili v ljubljanski okolici dve pomembni stavbi, ki priča o kulturi našega naroda.

Uspel perutninarski tečaj

Ljubljana, 2. decembra.

Odsek za perutninarstvo Kmetijske družbe je priredil včeraj v Ljubljani perutninarski tečaj, ki je prav dobro uspel. Vseh udeležencev je bilo 110. Bili so iz vseh krajev naše banovine. Tečaj je otvoril tajnik Kato, ki je pozdravil prisotne, pred vsem zastopnika banske uprave g. inž. Murija, kmetijskega referenta g. Zupanca in vse zastopnike s podeželja. G. inž. Muri je imel lep nagovor na tečajnike in jih pozval k vztrajnemu delu za to prevažno panogo živinorejstva. V imenu Kmetijske družbe je zborovalec pozdravil družbin ravnatelj gosp. inž. Lah. Nato je predaval g. Zupanc o važnosti perutninarstva.

Popoldne so se zbrali tečajniki na državnem bakteriološkem zavodu v Lipičevi ulici št. 2. Predaval je ravnatelj zavoda g. dr. Kern o boleznih perutnine. Udeleženci tečaja so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja, ki se mu je zahvalil v imenu tečajnikov g. Malasek za prelepo predavanje. Nato so se tečajniki z velikim zadovoljstvom okoli 17. ure razšli. Dne 10. decembra se zbore udeleženci tečaja ponovno k predavanju v Ljubljani. Predavali bodo priznani strokovnjaki o rejli, pitanju in pasmah perutnine.

Za las je ušel smrti

Nenavadna sreča v nesreči voznika, ki so se mu splašili konji

Trzin, 2. decembra.

Okoli 17. ure se je pripetila pri Trzinu nenavadna nesreča, pri kateri bi voznik akoro prišel ob življenje. Jožetu Pečarju so se splašali konji, ko je vozil proti Ljubljani po cesti, ki pelje vstric proge. Tedaj je privozil v isti smeri tudi kamniški tovorni vlak. Konji so vlak prehiteli in zadeli pred njim v cestni kamen. Voz se je prebrnil, lokomotiva je pa v tistem trenutku obrnila konja in ga vrgla ob stran. K sreči je strojevodja opazil nevarnost in je tedaj že zmanjšal hitrost. Voz je bil razbit, konj lahko ranjen na hrbtnu, voznika je pa vrglo pod vlak in prav po čudežnem naključju je v zadnjem trenutku podzvestno potegnili noge v stran, sicer bi ga kolesa razmrevirala.

Nad vse uspel novinarski koncert

Ljubljana, 2. decembra.

Kakor vsako leto, je tudi letošnji novinarski koncert nad vse pričakovanje uspel. Bil je že pred začetkom popolnoma razprodan. Mnogo jih je odšlo brez vstopnic. Kljub temu, da v uniojski dvorani že zlepa ni bilo toliko ljudi, so gostje zavzeli svoje prostore brez večje gneče.

Novinarjem je občinstvo s tem rekordnim obiskom dalo največjo in najlepšo zahvalo za njih delo v službi javnosti.

Med odličnimi gosti so bili vršilec dolžnosti bane Dravske banovine g. dr. Pirkmajer s soprogom, komandant dravske divizije general g. Veselinović, rektor univerze prof. dr. Serko, predsednik višjega drž. sodišča dr. Rogina, ljubljanski župan dr. Dinko Puc, dvorna dama dr. Tavčarjeva, gospa inž. Sernecova, ves ljubljanski konzularni zbor, razen francoskega konzula, ki se zaradi žalovanja prireditve ni mogel udeležiti. Odsotnega italijanskega konzula je zastopal vicekonzul g. Andreoli. Navzoči so bili še bivši ministri dr. Gosar, dr. Kulovec in dr. Kramer, dr. Sušnik, predsednik Odvetniške zbornice dr. Zirovnik, upravnik policije dr. Guštin, predsednik zbornice za TOI g. Jelačin, predsednik Zveze industrijcev g. Dragotin Hribar, predsednik zdravniške zbornice dr. Rus, predsednik velesejma g. Fr. Bonač, prošt g. dr. Cerin, ravnatelj OUZD g. Krek, predsednik Pokojninskega zavoda g. Vertovec, predsedniki vseh večjih in važnejših kulturnih in gospodarskih organizacij in korporacij, mnogo županov iz občin na deželi, mnogo zastopnikov in iz vseh krajev banovine in ogromno število drugega občinstva.

Po koncertu, na katerem je bilo odobravanja in navdušenja, kakršnega ne pomnimo v Ljubljani, se je razvil živahen družaben večer s plesom.

Velika nesreča

Motorno kolo s prikolicco zavozilo v voz z dračjem, ki je nevarno ranilo sopotnico Vrhnika, 2. decembra.

V ponedeljek v mraku ob 5. uri popoldne se je pripetila na Podlipski cesti težja nesreča z motornim kolesom s prikolicco. Zgodilo se je sledeče:

Posestnik Zalaznik Janez je pripeljal domov popoldne voz suhega dračja, ki je segal precej daleč na cesto. Iz Podlipske ceste proti Sv. Lenartu je pa privozil neki hlapec s parom konj. V istem hipu, ko sta silila oba voza vstric, pa pridrvi po ozki cesti motorno kolo s prikolicco. Vodil ga je g. I. Ogrin, za njim je sedel posestnik iz Stare Vrhlike g. Janko Mesec, v prikolicci pa njegova ga. Julka Mesec. Motor se ni mogel ogniti vozu in je zapel v suho dračje. Gospoj Julki Mesec je dračje prerezalo nosnice in jo zelo nevarno ranilo na očesu. Nezvestno so odnesli v hišo g. Zalaznika in telefonirali v Ljubljano po rešilni avto, ki je v 20 minutah že privozil na Vrhniko in odpeljal nato nezvestno v ljubljansko bolnico.

Huda avtomobilska nesreča pri Kranju

Na praznik ujedinjenja so priredili lovci križke občine velik lov. V revir g. Perka so bili povabljeni tudi nekateri lovci iz Kranja. Že jutraj so se odpeljali z avtomobilom kamnoseški mojster g. Jeglič Rudolf, trgovec gosp. Hlebš Rudolf in puškarski pomočnik g. Rozman Franc v Križe. Lovili so vse popoldne in popoldne. Po končanem lovu pa so se zbrali vsi lovci v Zaplotnikovi gostilni v Križah. Imenovani trije lovci iz Kranja niso tam dolgo ostali in so se hoteli odpeljati v Dupljo k Rozmanovemu bratu, ki je tega dne ustrelil prvega zajca v življenju. Stara navada je, da lovci tak dogodek slovesno proslave. Še predno so se odpeljali, je pripomnil g. Hlebš, Jegliču, da nekaj pri avtomobilu ni v redu, ker ga je zanašalo. Pregledali so ga in ugotovili, da desni pnevmatik nista dobro napolnjeni, da pa nista čisto prazni. Jeglič, ki je lastnik avtomobila in je tudi sam šofiral, je zato vozil počasi. Ni pa rešnica, da so drveli z brzino 90 kilometrov, kakor stoji v nekem današnjem listu. V bližini Jegličeve gostilne v Dupljah, nekako 50 m pred križiščem ceste in železniške proge, pa sta obe pnevmatiki nenadoma počili. Avtomobil je najprej zadel ob obcestni kamen, ki ga je odlomil, nato pa se je zaletel v debel lesen signalni drog pred železniškim troom in ga podrl na tla. Najhujše poškodbe je dobil Jeglič, ki je šofiral. Volan mu je močno stisnil prsni koš in je krvavel skozi usta in nos. Hlebša je ranilo steklo. Obraz mu je močno zatekel, steklo mu je s rešči ni poškodovalo oči, ampak mu je samo ranilo kožo. Najmanj je ranjen Rozman, ki je sedel zadaj. Nanj se je prevrnila streha avtomobila in mu poškodovala nosno kost. Vsi so bili še toliko pri moči, da so prišli do Rozmanovega doma v Dupljo. Ravno takrat je privozil mimo avtomobil g. dr. Guklerja, direktorja tovarne »Jugoslovan«. Pripeljal je Hlebša, ki se je sprva najslabše počutil, v Kranj, kjer ga je pregledal zdravnik dr. Božidar Fajdiga. Jeglič in Rozman sta ostala na Rozmanovem domu. Polagoma se je tudi Jegličovo stanje toliko poslabšalo, da so ga prepeljali z rešilnim avtomobilom najprej v Kranj, od tam pa v Ljubljano v Leonišče.

Grobovi celjskih grofov najdeni

Zanimive zgodovinske najdbe v Marijini cerkvi — Umetnostni zgodovinar Marijan Marolt domneva, da gre za grobove celjskih grofov

Celje, 2. decembra.

Kdorkoli obišče Celje in si ogleda njega znamenitosti, gotovo stopi tudi v Marijino cerkev, kjer so v stekleni omari za glavnim oltarjem shranjene lobanje celjskih grofov, mogočnih gospodarjev Celja, ki so v že srednjem veku hoteli ustvariti državo južnih Slovanov. Ob pogledu na te glave se v človeku poraja vprašanje, kje so bili grofje pokopani in kje so ostali deli trupel.

Zgodovinarjem je bilo znano, da so bili grofje pokopani v posebni grobnici na epistolski strani pred glavnim oltarjem. Slovenski zgodovinar župnik Orožen poroča, da so l. 1813 te grobnice odprli, glave sneli s trupel, dragocene spravili, kosti pometali nazaj v grobnice in jih zasuli. Vendar pa za mesto, kjer bi bile grobnice nihče ni vedel. Tudi sedanji zgodovinar Celja profesor Orožen je menil, da so grobnice nekje pred glavnim oltarjem. Pred vojno je Dunajčan rudarski svetnik Riedel iskal grobnice pod klopi na epistolski strani, pa jih ni našel. Resna pa je začel študirati to

vprašanje župnik spomeniškega urada ter znani umetnostno-zgodovinski pisatelj g. Marijan Marolt iz Celja. Menil je, da so grobnice med glavnim oltarjem ter zvišenim mestom, kjer stoje rdeči stoli. Pod njegovim vodstvom so delavci stavbenega podjetja Kališnik v ponedeljek dopoldan začeli na označenem mestu kopati.

Kmalu so našli na oboke in izkopali nekaj kosti. Spravili so na dan poleg kosti še ostanke lesenih krst, žebeljev, preperelih oblek, stekla in nekaj lončenih posod. Med kostmi je mnogo lobanskih kosti, zlasti čeljusti, iz katerih bi se dalo sestaviti precej lobanj, tako da se zdi upravičena trditev, da gre za grobove celjskih grofov.

Kopanje bodo nadaljevali ter izgleda, da bodo odkrili vse grobnice ter še mnogo drugih zanimivih ostankov. Grobnice ne bodo več zasuli, kot so to iz nezamevanja storili pred sto leti, temveč bodo dostopne vsakomur. O nadaljnjem uspehu kopanja bomo še poročali.

Štiri senzacionalne aretacije v Brežicah

Orožniki so aretirali štiri 20-letne mladeniče iz boljnih hiš, ki so, kakor vse kaže, v zvezi z dvema velikima vlomoma v Brežicah

Brežice, 1. decembra.

Dobro sta gotovo še v spominu čitateljem dva vlom v Brežicah, ki sta vzbudila precejšnje razburjenje in o katerih je »Jugoslovan« že obširno poročal. Dolgo se je orožništvo trudilo, da bi prišlo na sled vlomilcem in izgledalo je že, da njihov trud ne bo poplačan.

Brežiška orožniška patrulja je pa aretirala v soboto v vasi Trnje, občina Zakot pri Brežicah, 4 fante, stare okrog 20 let, iz boljnih kmetijskih rodbin. Aretiranci so Höfler Ivan, posestniški sin; Priveršek Josip, po poklicu mizar, a istakot posestniški sin, in brata Simon, gostilničarjeva sinova.

V noči, ko se je zgodil vlom v grajščinsko pisarno, je mestni stražnik g. Saveli okrog 23. ure ponoči, ko je patroliral okrog mosta in se vračal v mesto, opazil pri grajščini dva neznanca, katerima je posvetil z električno svetilko v

obraz. Ko je zahteval, da naj povesta imena, je rekel Höfler, da se piše Korent in da je iz Kostanjevice, Priveršek pa, da je njegov prijatelj. Pravila sta, da sta spremljala brata na kolodvor. Potem jih je pustil g. Saveli pri miru. Drugi dan na vseh svetnikov je stražnik Höflerja videl zopet na pokopališču v Brežicah in ga vprašal, kako se piše. Tu mu je rekel, da je Korent.

Ko se je mudil Höfler pred dnevi na občini, ga je g. Saveli nagovoril s Korentom. To je silil stražnik g. Kobal in rekel: »Kakšen Korent, saj to je ja Höfler iz Trnja!« Saveli je o vsem tem poročal orožniški postaji. Odtiski prstov, ki so jih dobili v grajščinski pisarni, se popolnoma ujemajo s Priverškovimi prsti. V to afero je zapletenih še več oseb, na podlagi tega sta bila aretirana tudi brata Simon. Stroga preiskava bo dognala, kdo je krivec.

Žalostna kronika dveh praznikov

Ljubljana, 2. decembra.

Pretekli prazniki so bili v znamenju smrtnih nesreč, pretepov in pokolov. Bolniški avto je prevažal ranjence, da so službovali zdravniki komaj zmagovali delo. Še nikdar ne pomnimo tolikanj nesreč.

Po zabavi krvav pretep

V soboto zvečer so se v neki gostilni blizu postaje v Zalogu fantje pošteno napili in se stepli. Žrtve pretea je bil Franc Zupančič, ki je dobil tri sunke z nožem v hrbet.

Pretep na Krakovskem nasipu

V ljubljanskem predmestju Krakovo so sedeli v gostilni Meze trije zidarji. Nenadoma je vstopil v gostilno neki možki in izvalil prepir. Neznaneč je bliskoma potegnil nož ter je vse tri ranil. Reševalni avto je prepeljal vse tri ranjence v bolnico. Rane na zadnjem delu telesa k sreči niso težje.

Žrtve motociklistične nesreče v Šiški

Od nedelje na ponedeljek se je pripetila v Spodnji Šiški motociklistična nesreča, ki je zahtevala tri žrtve, smrtno, težko in lahko ranjeno. V smeri proti Ljubljani se je vozil na kolesu 26-letni Viljem Meze, sin gostilničarke v Krakovem. Za njim sta pripeljala z motornim kolesom mehanik Franc Gregorin iz št. Vida in šofer pri Magistru, Janez Mandelj. Gregorin je skušal prehiteti kolesarja, toda ta je zavil v napačno smer. Gregorin je sicer takoj zavil, vendar je bila nesreča že gotova. Mandelj je v velikem loku padel preko Gregorina na Mezeta in sta oba loputnila po tleh. Prvi se je opomogel Gregorin. Imel pa je zbita dva zoba. Meze je imel zlomljeno desno nogo nad členkom, dočim je Mandelj nezavesten obležal. Prebil si je črepijo. Rešilni avto je prepeljal Mandlja in Mezeta v bolnico, kjer so jima nudili takojšnjo pomoč.

Stroj odtrgal kazalec

17-letnemu mizarskemu vajencu Francu Urbančiču je odtrgal stroj za lučenje v delavnici kazalec desne roke. V bolnici so ga obvezali ter ga nato pustili domov.

Poskušeni samomor pod vlakom

33-letni Franc Strojani iz Rožne doline se je pripravil k poroki. Imel pa je že preje več ljubavnih razmerij in je moral plačevati alimente za več nezakonskih otrok ter mu radi tega od njegovega zaslužka ni mnogo ostalo. Dobil je razna pisma, v katerih so ga njegove bivše ljubice tirjale za denar, toda Strojani je bil brez sredstev. V obupu in to ravno na dan, ko se je hotel poročiti, je zavil proti Tivoliju in se vrgel tam pod tržaški brzovlak. Stroj ga je vrgel na cesto nad progo. Močno poškodovanega na prsnem košu so prepeljali v bolnico.

Padec z voza

Zupančič Matilda, 24-letna šivilja na Vrhniku, se je peljala na vozu s svojim očetom. Na klanecu je nenadoma odpovedala zavora. Zupančičeva je padla pod voz in se je težko poškodovala. Kolo ji je strlo kost pod kolenom.

Samomor zobotehniča

V Rožni dolini se je zgodil še nepojasnjen samomor 26-letne Mary Ehrensberger. Našli so jo v postelji, kjer so jo zvišali stražni krči. V groznih bolečinah je proti jutru izdihnila. Navedena je bila po rojstvu Dunajčanka in uslužbena kot asistentinja pri zobozdravniku dr. Tavčarju v Gledališki ulici.

Nenadejan napad

24-letni delavec Krove Jože iz Hranilniške ulice je bil brez vsakega povoda napaden v Medvedovi ulici v Šiški od nekega neznanca. Jože je dobil precej resne poškodbe. Tujec je neznano kam izginil.

Iz zabave pretep

Pri posestniku Francu Musecu v Blehovi vasi pri Logatcu je bila 30. novembra domača zabava. Kakor je na kmetij že navada, tako je tudi tukaj iz zabave nastal prepir, tekom katerega je neki vročkrvnež pahnul Musca na tla in ga še pošteno osuval. Musec ima zlomljenih nekaj reber.

Iz kriminalnega predala

Polijska kronika danes ne beleži nikakih večjih dogodkov. Prijavljenih je bilo nekaj manjših tatvin, kaljenj nočnega miru, nedostojnega vedenja in nekaj običajnih prestopkov avto-predpisov in cestno-polijskega reda.

Ogenj v strehi

Od ponedeljka na torek okoli 2. ure zjutraj je višji stražnik Rutar Ivan ob priliki službenega obhoda opazil, da se vali iz okna hiše na Tržaški cesti št. 14 gost dim. Tja sta prihitela tudi poizkusna stražnika Stermun in Klajger ter so vsi skupno vdrli v stanovanje. Tu so našli mirno spečega v goreči postelji 37-letnega Hiti Gregorja. Zbudili so ga, znosili gorljive stvari na cesto in pogasili ogenj. Hiti pripoveduje, da je prišel okoli 1.30 precej vinjen domov, prav nič pa ne ve, kako je nastal ogenj. Najbrže je legel z gorečo cigareto v posteljo in se je pri tem vnela odeja. Hiti trpi škodo kakih 200 Din.

Tatovi na kolesih

Prav iznajdljivi so postali gospodje uzmoviči. Soproga čevljarskega pomočnika Gogola Ana iz Most je šla v soboto okoli 17. ure po Dunajski cesti v smeri Črnuče. Na Ježici, v bližini trgovine Štern, sta privozila za njo dva približno 20 let stara kolesarja, od katerih ji je eden potegnil z glave siv klobuk. Kolesarja sta hitro izginila.

Ptiče so lovili na himanice

Polijska je aretirala v Mestnem logu tri prijatelje ptičev in ptičje pečenke. Pri navedenih so našli več kletk s ptiči in pa himanice. Ptiče so izpustili, himanice uničili, kletke pa hrani policija kot corpus delicti.

K NAJDBI UMORJENCA V KOSEZAH

Polijska je identiteto umorjenca, ki je bil najden v ponikovalnici bivše opekarne Stavbene družbe v Kosezah pri Ljubljani, nedvomno ugotovila.

Je to 27 let star Vojniković Smajl, rodom iz Bosanske Dubice, prekupevalec stare obleke,

ki je 20. septembra tega leta prispel v Ljubljano nakupovat stare obleke. Še istega dne se je Vojniković s svojimi tovariši nastanil v prenočišču pri »Amerikancu« v Florijanski ulici, nato pa odšel po svojih poslih. Od tega časa se imenovani ni več vrnil v prenočišče niti na svoj dom.

Policija je dosedaj dognala osebe, ki so bile z Vojnikovićem nazadnje skupaj. Ker so te osebe nujno sumljive, da so z umorom imenovanega v zvezi, so bile aretirane. Več jasnosti glede storilcev bo dognala nadaljna preiskava. Uprava policije v Ljubljani.

Štirje nevarni tički pod ključem

Maribor, 2. decembra.

V Mariboru so se, kakor smo poročali, v zadnjih dneh stalno množili vlom v trgovine, gostilne in tudi v zasebna stanovanja. Policija je kmalu dobila sled za nevarnimi zločinci in je v soboto in v nedeljo tudi res izsledila prva dva, 30-letnega Franca Graha in 27-letnega Edvarda Otopreca, oba znana zlikovca, ki sta šele nedavno prišla iz ječe, odnosno prisilne delavnice. Pri preiskavi je sedaj policija ugotovila, da sta Grah in Otoprec vlomila v gostilno Gajšek v Mlinski ulici, v Dolinškovo branjerijo v Trstenjakovi ulici, v Cilenškovo trgovino v Tvorinški ulici v stanovanju Leopolda Jaša v Koserjevi ulici, v gostilno Ane Matkove na Ruški cesti, v pisarno T. Sokličeve na Aleksandrovi cesti, v zasebno stanovanje I. Gulde v Trdinovi ulici in najbrže tudi v trgovino Jakoba Zagerja v Ulici 10. oktobra.

Iz teh gostlin, trgovin in stanovanj sta Grah in Otoprec odnesla denar, razne zlate in srebrne predmete, obleko, čevlje, cigarete, pijačo itd. Denar sta zapravila, ukradeno blago pa deloma prodala, deloma pa zastavila v zastavljalnici, kjer je sedaj policija izsledila suknje, plašče in druge predmete.

Istoačasno so pa orožniki v bližini Pesniškega dvora prijeli druga dva znana vlomila in tatova, 32-letnega Gustava Punčuha in 35-letnega Rudolfa Skoberneta, ki sta istotako šele nedavno odsedela več let ječe. Pri njima so našli več zlatnine, ki sta jo še neznanokje pokradla. Bila sta oddana sodišču, ki je sedaj uvedlo strogo preiskavo, da ugotovi kje vse sta se udeleževala. Tako so zopet štirje nevarni tički pod ključem in varnost bo v Mariboru vsaj začasno večja.

Novo mesto

Oseba vest. Sodni pripravnik g. Emil Pu-reber je položil sodnijski izpit. Cestitamo!

Jakčeva dela ali fotografije istih, kot tudi številne fotografije Jakčeve razstavljajo v Clevelandu in njegova lastna slika, vse to je razstavljeno v »Slovenčevem« oknu.

Nočni napad, 31letni ščap: Andrej, cirkularist v Radolci se je v dol. Lazah kalil z dvema drugima delavcema. Pa temu že ni moglo biti vse po godi, ker sta ga, ko se je vračal domov, na poti napadla s koli in ga tako obdelala po glavi, da je moral v bolnico.

Obsojen morilec. Gostilničarja Janez Mihelič in Vinice je leto sredi septembra do smrti zabolzel Jože Medveda, kovača v sosed. Drenovci. Te dni je bil mož pred tukajšnjim sodiščem obsojen na deset let ječe in trajno izgubo državljanstva pravic.

Brežice

Ubožni proračun. Proračun ubožnega sklada za leto 1931. je v občinski pisarni v Brežicah v pogled meščanom med uradnimi urami.

Vihar. V nedeljo dopoldne in popoldne je divjala strašna burja. Na Čatežu je podrla velik topol, ko so blagoslovljali zvonove in lahko bi se zgodila večja nesreča.

Mohorjeve knjige so prišle in se dobe v župnišču.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 3. decembra: »Mladolete«. Red C.

Četrtek, 4. decembra: »Serija A-00001«. Red B.

Petek, 5. decembra: Zaprto.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 3. decembra: Zaprto.

Četrtek, 4. decembra: »Trubadur. Gostuje tenorist Adrijan. Red E.

Petek, 5. decembra: Zaprto.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU!

Sreda, 3. decembra: Zaprto.

Četrtek, 4. decembra ob 20. uri: »Življenje je lepo«. Ab. C. Kuponi.

Šah

Za produkcijo dr. Aljehina v Ljubljani vlada veliko zanimanje. Po zaslugi odbora, katerega tvorijo predsedn. dr. Egon Stare, tajnik C. Vidmar in odborniki: dr. Lapejne, dr. Lajovic, Evgen Lovšin, Bogo Plečičar in Gabrovšek L. so v načrtu celo dve prireditvi.

Ena od teh bo vsakakor simultanka. Na željo dr. Aljehina pa ne sme biti preseženo število 35. Dve od teh partij bo igral svetovni mojster na slepo. Za drugo prireditev bi prišle 3 možnosti v poštev: slepa simultanka, handikap - match z najmočnejšimi igralci v Ljubljani in brzoturnir.

Datum dr. Aljehinovega prihoga še ni znan. Sigurno pa je to, da bo na svoji poti iz Pariza začel turnejo v Ljubljani. Čas, kraj in pogoje za prireditev bomo objavili pravočasno.

Desetletnica Udruženja bančnih zavodov v Beogradu

Delo denarnih zavodov pri splošnih gospodarskih problemih, važne izjave ministra trgovine in industrije in ministra zunanjih poslov.

Naše denarništvo slova v novo fazo gospodarske aktivnosti, ki bo rodila, po končanem delu, vse one uspehe, ki jih denarništvo more in mora doprinesti baš v sedanjih dobi gospodarskih neprilic, katerim se bori svetovno gospodarstvo. Posebno važna naloga pa pripada denarništvu v naši državi, kjer so vsled raznočelnosti gospodarske strukture razmere tako značilno razdvojene. Naše denarništvo je postavljeno pred nove naloge, ki bodo gospodarskemu življenju zadale povsem drugačno obelje. Že v najkrajšem času bo stopil v veljavno zakon o denarnih zavodih in borzah, ki bo bitno vplival na razvoj denarništva sploh. Zakonska stabilizacija dinarja se nahaja pred ureditvijo, zato je pripravljenost našega denarništva za rešitev aktualnih vprašanj nujna.

Na predpraznik našega ujedinjenja se je vršila v Beogradu proslava desetletnice obstoja Udruženja bančnih zavodov, ki je poleg svojega jubileja imela tudi važan narodnogospodarski značaj, saj so se tu našla in deloma tudi teoretično rešila zelo važna vprašanja našega denarništva. Med drugim je poseben važen govor ministra za trgovino in industrijo Demetrijeviča, ki je definiral naloge bančarstva nekako takole:

»Banke niso same sebi namen, temveč imajo vršiti svojo narodnogospodarsko funkcijo. Moderno gospodarstvo ne more napredovati, ako so gospodarske razmere slabe in nezdružive. Zato je profesionalni interes denarnih zavodov identičen z interesi narodnega gospodarstva. Ne more se ločiti eno od drugega, ker tvorijo vse skupaj višjo gospodarsko skupnost.

V sedanjem času gospodarske krize morajo predstavniki naših denarnih zavodov bolj kakor kdaj prej proučevati položaj našega gospodarskega življenja, da bi mogli pravočasno podvzeti vse potrebno v pravilnem razumevanju vloge bank pri zbiranju sredstev iz naroda, ki se potem zopet oddajajo narodnemu gospodarstvu za pospeševanje produktivnega dela, ne da bi se iskali dobički, ki ne odgovarjajo sedanjemu gospodarskemu položaju. Ob takem delu za ureditev naših gospodarskih razmer je potrebna izdelava raznih zakonov iz področja gospodarske zakonodaje, pri čemer je treba predvsem omeniti zakon o bankah, hranilnicah, zavarovalnih družbah in borzah, ki se izdeluje v poverjenem mi resoru.

Predsednik Udruženja dr. Vlado Marković je podčrtal akceptiranje denarnih zavodov programa, ki nam ga je prinesel zgodovinski 6. januar, ki je mesto partizanstva napravil red, enakopravnost, zakonitost in intenzivno delo v vseh smereh.

Izvršeno gospodarsko važen je bil tudi govor našega zunanjega ministra dr. Marinkovića na banketu v hotelu »Pri srpskem kralju«, ki je med drugim izjavil o gospodarskih vprašanjih sledeče: Gospodarska kriza ne obstoja samo pri nas, temveč po vsem svetu, ima pa tudi svoje politične varoke. Da gospodarstvo lahko napreduje in se razvija, je potrebna urejenost notranjih in zunanjih razmer. Potrebna sta mir in pokoj. E Evropi imamo mir, a žal nimamo pokoja, kar ojačuje gospodarsko krizo in otežuje njeno rešitev. Pred letom, ko se je v Haagu reševalo vprašanje reparacij, je množica

go politikov pričakovalo, da bo z rešitvijo tega vprašanja nastopil čas ublažitve gospodarske krize, da se bodo narodi pomirili ter posvetili reševanju gospodarskih vprašanj. Na žalost se to ni doseglo. Vrstili so se pojavi, ki so po vsem svetu izvali izpremembe, katere so grozile, da skale mir in miren razvoj produkcije. Mnogi izmed teh pojavov, ki so povečali vznemirjenje v Evropi, nimajo onega značaja, ki se jim pripisuje. V Evropi je mnogo izpremenljiviga, toda mi nadaljujemo, mislim, na stari način.

Drugi element, ki je prinesel nepokoj, je to, da je med svetovno vojno postala navada govoriti zvišenim tonom, kar se nadaljuje še danes toliko let po vojni. Posamezni režimi, ki imajo težkoče, in posamezni politiki zanemarijajo, da bi se v zunanji politiki kaj storilo. To vpliva istočasno na splošni položaj.

Nočem biti optimist in nočem reči, da je položaj najugodnejši, moram pa ugotoviti, da so moči, ki delajo za ohranitev mira, mnogo jače od onih, ki ga hočejo porušiti. Mir morejo skaltati samo oni, ki so s sedanjim redom nezadovoljni in sicer tako, da bi se izpostavili riziku vojne. Povsem je naravno, da skušajo oni, ki so nezadovoljni z redom v Evropi, doseči, da bi se čula njihova beseda. Zelo lahko je proglasiti kako stvar za nepopolno. Potrebni sta samo publicistična spretnost in trdovratnost. Poznate pomen reklame in publicitete, toda potrebno je tudi dobro blago.

V neki sosedni državi se govori proti mirovnim pogodbam. To me spominja na kampanjo proti bukareški pogodbi. Tudi Dunaj je rušil to pogodbo, toda iz vojne je izšla potrjena. Za obstoječe stanje se je treba zahvaliti bukareškemu miru. Sedanje stanje ni reakcija na bukareško pogodbo, temveč je nasprotno njeno potrdilo.

Ker si ni mogoče misliti, da bi odgovorni činitelji v katerikoli evropski državi zagrešili norost ter brez vzroka porušili mir, moremo sklepati, da mednarodni položaj ni tako kritičen kakor se zdi v zadnjih 11 mesecih. Mir je bilka, ki jo je treba varovati in čuvati. Na drugi strani se ne sme dovoliti, da bi se širil neopravičen pesimizem, kadar je škodljiv za vse. Vlada more reči, da ni ničesar storila, kar bi izvalilo nemir v mednarodnih odnosih. Storila je vse, da jih uredi.

Vsi vemo, da je naši državi potreben mir in mi ga hočemo znati varovati. Zagotavljam vas kot predstavnike gospodarstva, da ne bo nobene avanture od naše strani, pa tudi ne od drugih strani, kolikor se more verjeti v človeško ustvarjanje.

Ne moremo čakati s posli, da se razjasni politični položaj. Mi se moramo talcoj lotiti dela, ker mora naš narod zavzeti mesto, ki mu pripada.

Zelo značilen je bil nadalje govor podpredsednika Udruženja bančnih zavodov Milivoja Šićerovića o sedanjem delovanju denarnih zavodov pri reševanju važnih gospodarskih vprašanj. Denarni zavodi so rezervirali kredita skupnega našega narodnega gospodarstva in njihov vpliv je značilen za splošni napredek in blagostanje naroda. Naši denarni zavodi so bili vedno v službi narodnega napredka, česarvno se jih je mnogokrat kritikovalo in njihovo delo oteževalo.

Iurgično industrijo. Pasiva znaša Lit 4.099.842, aktivna pa Lit 2.677.49. Tvrdisa ponuja 40% poravnava. Tudi v Milanu je zaprosila poravnava znana tvrdica Roginji e Belbo, ki letotako ponuja 40% poravnava.

Dobave

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. decembra t. l. ponudbe glede dobave 480 kg žitnikov, 2300 kg železne pločevine in 100 kg žice; do 6. decembra t. l. pa glede dobave 800 kg bakra v drohjih; do 9. decembra t. l. glede dobave 17.500 komadov vijakov, 2000 komadov sakovic, 5000 komadov podložnic za vijake in 18.500 komadov zatikačev. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. decembra t. l. ponudbe glede dobave pločevine, cinkovih trakov, žice, je klenih vrvi, vijakov, kositra, svinec, jeklenih krtač itd. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 9. decembra t. l. ponudbe glede dobave 8000 kg cilindričnega olja. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 10. decembra t. l. ponudbe glede dobave 12 parov nepremakljivih čevljev. (Predmetni oglasi s natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Borzna poročila

dne 2. decembra 1930

Devizna tržišča

Ljubljana, 2. dec. Amsterdam 22'65, Berlin 13'47—13'50, Bruselj 7'8894, Budimpešta 9'8915, Curih 10'95'90, Dunaj 7'9522—7'9822, London 27'426—27'506, Newyork 56'365—56'565, Pariz 22'225, Praga 167'39—168'10, Trst 295'05—297'05. — Zagreb, 2. dec. Amsterdam 22'73—22'79, Dunaj 7'9522—7'9822, Berlin 13'47—13'50, Bruselj 7'8894 bl., Budimpešta 9'8915 bl., London 27'426—27'506, Milan 295'12—297'12, Newyork 56'365—56'565, Pariz 22'225—22'25, Praga 167'39—168'19, Zürich 1094'40—1097'40. — Beograd, 2. dec. Berlin 13'47—13'50, Budimpešta 9'8765—9'9065, Curih 10'9440—10'9740, Dunaj 7'9522—7'9822, London 27'426—27'506, Milan

295'05—297'05, Newyork 56'3150—56'5150, Pariz 22'125—22'325, Praga 167'39—168'19.

Dunaj, 2. dec. Amsterdam 285'86, Beograd 12'5667, Berlin 169'41, Bruselj 99'04, Budimpešta 124'22, Bukarešta 4'2153, Kopenhagen 189'85, London 34'4838, Madrid 80'50, Milan 37'95, Newyork 710'40, Pariz 27'97, Praga 21'0672, Sofija 5'1480, Stockholm 190'50, Varšava 79'61, Zürich 137'62.

Curih, 2. dec. Beograd 9'280, Pariz 20'28, London 25'06, Newyork 51'620, Bruselj 72'98, Milan 27'0325, Madrid 58'20, Amsterdam 207'75, Berlin 123'04, Dunaj 72'66, Sofija 3'74, Praga 15'305, Varšava 57'85, Budimpešta 90'26, Atene 6'675, Carigrad 2'4425, Bukarešta 3'06375.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. — Zagreb, 2. dec. Drž. pap.: 7% inv. pos. 85 do 87, vojna škoda ar. 424—424'25, vojna škoda kasa 424—424'25 (424'25), vojna škoda dec. 423'50 do 424'50 (424'25), vojna škoda febr. 413—415, 4% agr. obv. 51'50—52'50, 7% Bler pos. 81'125 do 81'25 (81'25, 81'125), 8% Bler pos. 91—91'125 (91'125), 7% pos. hipot. 80'75—81. — Banka: Hrvatska 50 d, Prastedion 930—935, Udružena 190—192, Ljublj. kred. 122 d, Medjunarodna 67 d, Narodna 8000—8100. — Ind.: Sečerana Osijek 297—298, Trboveljska 373—375, Slavonija 200 do 205, Vevče 124—125.

Beograd, 2. dec. 7% inv. pos. 85'50—86'50, 4% agr. obv. 52 d, 7% pos. drž. hip. b. 81'25, 7% Bler 80'50—81'25, 8% Bler 90'875, 6% begluške obv., vojna škoda 422'50—423, ult. dec. 423'50 do 424, Narodna banka 80'40.

Dunaj, 2. dec. Bankverein 16'90, Kreditni zavod 47, Dunav-Sava-Adria 12'80, Prioritete 86'75, Trbovlje 46'60, Leykam 3'50.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 2. dec. 7% Bler 80'25—81. — Newyork, 2. dec. 8% Bler 90—90'50, 7% Bler 80'25—81, 7% pos. drž. hip. banke 79'50—80'50.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence neizpremenjena, promet: 2 vag. bukovih drv, 1 vag. desk.

Žitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendence čvrsta, promet: 1 vag. pšenice.

Novi Sad, 2. dec. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 2 vagona, koruza 38 vag., moka 9 vag., otrobi 5 vag. Tendence: neizpremenjena.

Sombor, 2. dec. Pšenica: baška potiska šlep 80 kg 137'5—142'5, baška okolica Sombor 78 kg 122'5—127'5, gornjebaška 79-80 kg 132'5—137'5, sremska 78-79 kg 125—130, slav. 78 kg 120—125, ban. Bega šlep 79 kg 130—135. — Oves: baški, sremski, slav. 132'5—137'5. — Ječmen: baški 64-65 kg 105—110, baški prolečni 69-70 kg 135—140, baranjski 70 kg 160—165. — Kuruza: baška nova posušena 85—90, baška nova garant. 70—75, baška nova dec., jan. 75—80. — Fišl: baški »usance« 240—245, baški mešani 235—240. — Moka: baška Og. Ogg 240—250, 2. 210—220, 5. 180—190, 6. 150 do 160, 7. 100—110, 8. 75—80. — Otrobi: pšen. baški 60—65. Tendence: neizpremenjena. Promet: 354'5 vag.

Budimpešta, 2. dec. Tendence učvrščena, promet miren. — Pšenica: mare 15'46—15'48 (15'46 do 15'47), maj 15'31—15'33 (15'32—15'33). — Re: marc 9'36—9'40 (9'40—9'42). Kuruza: maj 12'45 (12'45—12'50), transit maj 10'20.

Zivinska tržišča

Dunaj, 2. decembra. d. Svinjski trg. Prignali do 10.748 mesnatih in 6.121 mastnih svinj. Notrali so: mesnat prasičji 1'35—1'80, mastne svinje 1'45—1'60. Promet je bil medel in obe vrsti prasičev sta se pocenili za 5 grošev.

Mali oglasi

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znamko.

Zastopnike

za prodajo šivalnih strojev, separatorjev, koles, gramofonov, elektrotehničnih predmetov itd. pod zelo ugodnimi pogoji sprejememo. »Centra«, trgovina šivalnih strojev itd., Ljubljana, poštni predal 248.

Oglejte si

zalogo damskih klobukov v salonu »La Femme Chic«, Selenburgova ulica št. 6. — Preoblikovanje 28 Din.

Službo išče

močan mladenič k dobremu gospodarju. — Nastop o Božiču. Pismena vprašanja na naslov uprave. 857

Ivan Magdič,

krojač

Ljubljana, Gledališka ulica št. 7 — se priporoča za jesensko sezono. (791)

Glej, glej, saj res!

V prvi strokovni delavnici se ne popravljajo snežni čevlji samo v črni barvi, ampak tudi v rjavi. — Avgust Skof, Borštnikov trg. Letos znatno znižane cene.

Spalnice

moderne, kakor tudi razno drugo pohištvo, vedno v zalogi po najnižjih cenah. — Matija Andlovic, strojno mišarstvo, Komenskega ulica 34. 747

Sport

SPORT V PRAZNIKI

V nedeljo in ponedeljek smo imeli v Ljubljani precejšnje število raznih sportnih prireditev. Predvsem je prvačil nogomet.

Najvažnejša tekma je bila srečanje medmestnih timov Ljubljane in Maribora. Zmagala je Ljubljana zaslužno s 3:2 (2:1), rezultat bi bil še večji, da ni napad domačih zastrelil nekoliko sigurnih šans. Tekma je bila izredno fair. Moštvi sta nastopila v postavah:

Ljubljana: Jančigaj — Strehovec, Bergles — Zemljak, Slamič, Pogačnik — Ice, Erman, Svetič, Pfeifer, Uršič.

Maribor: Pišof — Barlovič, Wagner — Konič, Frangeš, Ronjak — Starc, Bertonec, Klipstatter, Bačnik, Paulin.

Težišče obeh moštev sta bili obrambi, vendar je ljubljanska prekašala svoj vis-a-vis. V krilski vrsti je bil prav dober Slamič. Napad je imel v Ictu najboljšega igralca, Erman je sicer zabil dva gola, bil pa je precej ležern in bi ob malo večji ambiciji lahko več pokazal. — Pri gostih je pokazal napad nevigranost, Z izjemo desne strani Bertonec-Starc, je bila igra raztrgana.

Igra je bila večinoma odprta, Ljubljana je bila v lahni premoči po odmoru. Sodil je g. Pevalček. Gledalcev okoli 400.

V predtekmi sta nastopili kombinirani moštvi Primorja in Grafike ter je zmagalo Primorje z rezultatom 6:0.

Na igrišču Ilirije se je vršila trening tekma komb. Ilirije proti Slovanu. Rezultat 2:1 za Ilirijo.

Na praznik je vladalo največje zanimanje za srečanje Maribora in Ilirije. Bila je to trening-tekma brez vstopnine in ji je prisostvovalo okoli 1000 gledalcev, ki so prišli na svoj račun. Igra je bila izredno zanimiva. Mariborčani so pokazali skupno igranje in je posebno briljiral desna stran napada. Najboljši mož na polju je bil Barlovič (Rapid), ki je igral pri Mariboru kot gost. Izvrstna sta bila oba vratarja. Maribor je zmagal z 2:1, poteku igre bi najboljši odgovarjal neodločen rezultat. Prvi gol za Maribor je bil avtogol Strehovca.

Na igrišču Primorja sta se vršili dve tekmi: Reprezentanca II. razreda je imela v trboveljskem Amaterju zelo šibkega nasprotnika in je z lahkoto zmagala s 6:0. — Vršila se je nato finalna tekma za pokal LNP med Zeleničarjem (Maribor) in Primorjem. Gosti so zmagali radi boljše skupne igre. Gledalcev 200.

Maribor: Rapid - Hakoah (Gradec) 3:3. Graški gost ni pokazal razven hitrosti nič posebnega. Rapid, ki je oddal dva najboljša igralca v reprezentanco, ni nudil običajne igre.

Celje: Atletik : Olimp 4:1 (2:1). Pokalna tekma med navedenima kluboma se je končala s sigurno zmago Atletikov.

Zagreb: prvenstvo: Hašk - Gradjanski 2:1, Concordia - Zeleničar 1:0, Sokol - Graficar 1:0, Viktorija - Sparta 2:0.

Beograd: prvenstvo: Jugoslavija - Obilić 3:0, Soko - Jedinstvo 6:1, prijateljska BSK - Ripensia 3:3. Prvo gostovanje romunskih profesionalcev v Beogradu. Romuni so zadovoljili v vsakem pogledu.

Split: Hajduk - Sašk 5:0 (3:0).

Dunaj: Admira - Rapid 3:2, odločitev jesenskega prvenstva; Wac - Wacker 3:0.

Bratislava: Bratislava - Slovan (Dunaj) 5:0. Praga: Slavia - Meteor VIII. 5:0, Slavia je s to zmago postala jesenski prvak; Sparta-Kladno 4:1, Bohemia - Viktorija Žižkov 3:0, Nahod - Teplicer FC 2:1.

Budimpešta: Ujpest - Hungaria 2:2, 3. okraj-Pecs 1:0, Sabaria - Kispest 1:0.

Pariz: Vienna (Dunaj) - Racing Club 8:1, Vienna - Cercle Athletique 5:2.

Tek Ujedinjenja v Ljubljani

Pod pokroviteljstvom v. d. bana dr. Pirkmajerja, župana dr. Puca in komandanta Dravske divizije generala Veselinovića se je vršil v Ljubljani na 1. decembra tek Ujedinjenja. Tekmovalo se je na dveh progah. Na krajši, 2700 m, je zmagal Ogrin (Prim.) v času 9:14'8, 2. Glavnik (Ilir.) 9:22, 3. Reantschnigg (Kac Celovec) 9:29. Na daljši progi, 5 km, je zmagal lanski zmagovalac Susitti (Kac) v času 19:43'8, 2. Majhenič (Ilir.) 20:16, 3. Kumer (Ilir.) 20:28.

Tek za Vahtarjev pokal v Mariboru. Na tradicionalnem teku osvobojenja je zmagal Herič (Zeleničar) v času 7:02, 2. Rak (Sokol) 7:02'5, 3. Kumer (Marathon) 7:02'6, 4. Straub (Zel.) 7:02'7, 5. Cimotti (Zel.) 7:02'8, Proga dolga 2800 m.

Glavna skupščina JPS

Na glavni skupščini plavalnega saveza, ki se je vršila v nedeljo v Beogradu, je bilo sklenjeno, da se prenese sedež saveza v Zagreb. Skupščina je potrdila sklep upravnega odbora, da je pravilna glavna skupščina Ljubljanskega plavalnega podsaveza z dne 30. oktobra s prof. Kuljšem kot predsednikom. Ukini se je Somborski podsavez, ustanovil pri Sušaku. Vsi državni rekordi so bili ukinjeni in se bodo priznali le oni, doseženi v bazenu Ilirije.

Gospodarske vesti

Obšni zbor hmeljarske podružnice v Celju, ki je bil 30. p. m. v prostorih okoliškega občinskega urada, je bil prav živahen, dasi je bila udeležba razmeroma pičila. Poročilo o lanskem običnem zboru in poslovanju v preteklem letu je bilo brez debate soglasno odobreno. Na predlog g. Strenčana je bil izvoljen za bodoče leto soglasno dosedanj odbor, v katerem zavzema mesto predsednika g. Mihelič, tajnika in blagajnika pa g. Gaberšek. Sledilo je zanimivo predavanje o današnjem položaju svetovnega hmeljarstva in nadaljnjem razvoju hmeljarske krize, po katerem se je razvila živahna debata o potrebah našega hmeljarstva. Splošno mnenje je bilo, da se morajo prav vsi hmeljarji združiti v hmeljarskem društvu, ki bo tedaj res imelo potrebno moč in vpliv, da doseže pri merodajnih činiteljih vse potrebno za nadaljni obstoj in napredek našega hmeljarstva.

Slika naše trgovinske bilance. Generalna direkcija carin je obelodanila statistične podatke našega izvoza za mesec oktober, ki prikazujejo sledeč izvoz v tem mesecu: Izvozili smo blaga 409.269 ton v skupnem znesku 662'1 milij. dinarjev. V oktobru lanskega leta je znašal naš izvoz 586.132 ton v vrednosti 991'8 milij. dinarjev. V prvih desetih mesecih t. l. smo izvozili 4.028.757 ton blaga v vrednosti 5.668'9 milij. dinarjev; v prvih desetih mesecih l. l. pa 4.360.406 ton v vrednosti 6.292 milij. dinarjev. Medtem ko smo lansko leto izvozili v mesecu oktobru 13.862 vagonov pšenice v vrednosti 298'1 milij. dinarjev, smo v letošnjem letu meseca oktobra izvozili jedva 1620 vagonov v vrednosti 26'2 milij. dinarjev. Izvoz svežega sadja pa je v tem mesecu narasel od 35 milijonov leta 1929. na 117 milijonov v letošnjem letu.

Brezposelnost v češkoslovaški. Brezposelnost na češkoslovaškem je konec oktobra dosegla tak obseg, kakor ga ni zaznamovali od časa deflacijske krize. Ta mesec so zabeležili približno 122.000 brezposelnih, to je številka, ki je bila višja samo v najslabših gospodarskih letih 1922 in 1923.

Polom italijanske metalurške industrije. V Turinu je zaprosila pristojno poravnava tvrdka »Soc. An. Soribante Paolo« družba za meta-

611

Dobro, modni kampani

Športni ševci

za kase atleke in sate.

Valikativna ugodna cena

R. MIKLAUC "Pri Školu"

Ljubljana

Lingarjeva ulica - Medar-ska ulica - Pred Školjo.

612

Veliki, modni ševci.

Sukno in pliš

za damske plašte

Valika izbira, nizke cene.

R. MIKLAUC "Pri Školu"

Ljubljana

Lingarjeva ulica - Medar-ska ulica - Pred Školjo.

Kultura

Novinarski koncert

Ljubljanska sekcija Jugoslovanskega Novinarskega Udruženja je priredila dne 1. t. m. na narodni praznik v veliki unionski dvorani slavnostni koncert s prav pestrim in zanimivim sporedom. Po državni himni je izvajal orkester 40. pešpolka pod vodstvom svojega dirigenta dr. Josipa Čerina njegov potpuri veselih in otočnih deklinskih pesmi »Iz vrela ljubavi«. Skladba je za koncerte s mešanim sporedom prav primerna. Pevski zbor državne realke je pod vodstvom g. Luke Kramolca zapel Devovo »Barčico« in Borel-Clercovo »Madlono ob zmig«, poslednjo s spremljevanjem klavirja. Za dijake je vsak javni nastop praznik, ki jim ostane neizbrisno v spominu, zlasti, če imajo priložnost nastopiti na slavnostnih koncertih velikega sloga. Zorko Prelovec nam je predvajal z »Ljubljanskim Zvonom« Sattnerjev mešani zbor »Vstal je Gospod« in Kimovčev »Domovina, bela golobica«, oba s četvero-ručno klavirsko spremljavo. Obe skladbi sta slavnostnega značaja, kar je dirigent z zborom tudi pravilno poudaril. Po odmoru je Marij Šimenc zadivil občinstvo s svojim prekrasnim tenorjem. Pel je arijeto iz Gorenjskega slavčka, Pavličev samospev »Pred durmi« in Vilharjeva »Mornarja«. Po brezkončnih ovacijah je moral dodati še eno narodno. Spored je zaključil Matični zbor z zanimivo Adamičevo »Zabučale gore« in navihanim Hubadovim »Potrkanim plesom«. Obe pesmi so izvajali vzorno pod vodstvom Ljudevita Zepića, ki se je kot pevovalja nad vse čvrsto uvel. Dvorana je bila tako polna, da se je človek komaj premaknil. Temu primeru tudi navdušenje, ki se je stopnjevalo od točke do točke. Slavko Osterc.

Naš gospod župnik

Zadnjič so v naši drami v režiji prof. Šesta prvokrat v letošnji sezoni ponovili komedijo iz francoskega družabnega in političnega življenja »Naš gospod župnik«, ki je lani vzbudila toliko spontanega navdušenja pri občinstvu, ki pa jo je kritika deloma ostro pogrjala, češ, da satira v nji prehaja dovoljene meje in zdaj pa zdaj postaja že pamflet proti duhovnikom. V jedru te komedije pa je vključ vsemu toliko čistega življenjskega optimizma in idealizma, toliko neusmiljene satire na grobe izrastke sodobnega zmaterializiranega političnega in poslovnega sveta, da jo smemo in moramo brez oklevanja sprejeti. Režija bi bila pač smela tuje, za naše oči nekajkrat kar neverjetne situacije za spoznanje približati našemu življenju, smela bi bila črtati nekatere že nekam odurne ekscese v formi in dejanju, morala bi bila razjasniti nekatera razmerja in značaje (grof Peter Sableški!) in morala bi bila zlasti v sceni v razvitem pariškem baru poskrbeti za dostojnejšo komparzerijo, ki bi mogla tvoriti zadostno protutež misijonskemu župnikovemu govoru — ta scena bi morala po vsej pravici biti prvi sijajni višek komedije.

Toda »Naš gospod župnik« je vključ dejstvu, da leži na njem prah in utrujenost dveh sezon, navdušil in ogrel, in Cesar, sijajni nosilec glavne vloge, je bil nekajkrat voharno priplokan pred zastor. — Stvar pa sem šel gledat pravzaprav zaradi Zeleznika, ki je za Gregorinom vskočil kot grof Sableški, in priznati moram, da je podal lep, prijeten, dobro vigran lik. Lepe in uspele so bile tudi figure ge. Nablocke, V. in P. Juvanove, Rakarjeve, Gabrijele, Lipaha, Jermana, Kralja, Jana in vseh — toda za Jermana mi je žal, njegov ko-adjutor je bil lani ena njegovih najodličnejših postav, zadnjič pa je zdaj pa zdaj že kar grošno popuščal. Občinstvo je bilo nad predstavo navdušeno. Fr.

Boris Godunov

(Drugo gostovanje Baklanova.)

Po Wagnerju, ki je prelevil opero v muzikalno dramo, je nastalo pri vseh večjih glasbenih ustvariteljih veliko vprašanje: kaj sedaj? Za Nemce je bil odgovor sila enostaven; odločili so se za nadaljevanje njegove prakse, gojili so wagnerski kult in ga več ali manj točno posnemali. Bruckner ga je po vzoru Parsifala prenesel celo v sinfonično glasbo. Drugi narodi so se pa Wagnerja kmalu naveličali posnemati in tako vidim tri krepke stebre, ki so zavestno ali podzvestno usmerili svoje delovanje drugam. Claude Debussy, Bedřich Smetana in Modest Musorgski. Prvi je s svojo opero »Pelej in Melisanda« postal mogoče preveč intelektualen, vendar pa je njegov način komponiranja (impresionizem) našel odmeva po vsem svetu. Smetana je s »Prodano nevesto« prodrl povsod in kmalu, Musorgskega »Boris Godunov« je pa bil pri prvi pariški predstavi točno izvižen. Zakaj? Zato, ker se je rodil mlad, in mlado je staremu vedno na poti. Ako bi se rodil star, bi govoril isti jezik, kakor so ga govorili tedaj stari in bi bil po vsej priliki tedaj slaven, a danes že med pokojniki. Imel bi lep spomenik itd., itd. Ker se mu pa radi spomenika ne mudijo, je še vedno med živimi in celo med mladimi. Zato je zame vedno dogodek, ako poslušam to genijalno opero. Pri nas so jo pripravili nekoliko na hitro, kar je bilo čutili v ansamblih in v režijskih nedostatkah. Baklanov je v naslovni vlogi seve dominiral in zapustil še globlji dojem kot pri Tosci. Od domačih moči je bila na prvem mestu Thierryeva kot Marina, pa tudi vsi ostali prav dobri (Španova, Ribičeva, Majdičeva, Poličeva, Janko, Kovač, Gostič, Zupan, Rumpelj, Simončič i. dr.). Pleše (mazurko) si predstavljam nekoliko drugače. Ženski zbor je bil zlasti v prologu prav učinkovit. Dirigiral je g. ravnatelj Polić, ki je posvetil glavno pažnjo orkestru, kar se mi zdi pri Borisu tudi najbolj uместno. Slavko Osterc.

»Vozel« na šentjakobskem odru

V soboto je šentjakobski oder kot drugo novost letošnje sezone uprizoril znano Petrovičovo komedijo »Vozel« v Košakovi režiji. Delo je vesela, morda malec literarna slika ljubavnega in družinskega življenja na kmetih na našem jugu in prekipeva zdravega južnjaškega humorja in temperamenta, v njem je vključ dejstvu, da se ne dokoplje do prav umetniške enote in dna, polno poetičnega in življenjskega bogastva in gledalec se lahko do uteha nasmee ob njem.

V rokah slovenskih igralcev je delo pač tvegalo nekoliko svojega originalnega čara, slovenski človek se pač težko sprostí do tiste široke svobode srca in krvi, ki karakterizira južnega človeka — do same sproščenosti je treba pač samega umetniškega daru. Toda šentjakobčani so igri vdahnili toliko iskrene prisrčnosti in tako realistično izoblikovali značaje, da so morali osvojiti tudi umetniško izbirnega gledalca. Gdč. Baranova je s svojo lepo, intimno, svobodno igro naravnost prese- netila. Za njo nista mnogo zaostajali gdč. Pirčeva in Gorjupova. Fant od fare je bil Košak, Gnidovec je nekajkrat zrasel do prav močne figure, dober je bil Čuk. Občinstvo se je zabavalo ob srecu.

Delavski oder »Svoboda« v Ljubljani. vpri- zori v nedeljo 7. decembra ob 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice Maksima Gorkega dramo »Na dnu«. Predprodaja vstopnic v pi- sarni »Svoboda« v Delavski zbornici od četrta dalje. Posetite to prireditel!

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

V No. 1956/8

2860 3—2

Razglas o licitaciji

Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem dovršitvenih del pri centralni kurjavi v Anatomskem inštitutu univerze v Ljubljani v skrajšanem roku

I. javno pismeno ofertno licitacijo na dan 19. decembra 1930. ob enajstih v sobi št. 17 tehnične oddelka v Ljubljani. Vsi potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki se dobivajo med uradnimi urami proti plačilu naprav- nih stroškov v sobi št. 21. Ponudbe naj se glase tako, da podajo v obliki popust v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša Din 206.080.—

Podrobnosti razpisa so razvidne iz raz- glasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehnične oddelka.

Kralj. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 27. novembra 1930.

III No. 11776.

Izkaz živalskih kužnih bolezni v območju Dravske banovine po stanju z dne 25. novembra 1930.

Opomba: Imena sedežev sreskih načel- nikov (mestnih magistratov) so natisnjena z debelejšimi, imena občin pa z navadnimi črkami; kraji s številom zakuženih dvorcev so navedeni v oklepajih.

Vranični prisad:

Konjice: Konjice okol. (Breg 2 dvorca).

Šuštavec:

Šmarje pri Jelšah: Sv. Peter pod Sv. Goro (Ples 1 dvorec).

Steklina:

Maribor levi breg: Velka (Svečane).

Svinjska kuga:

Krško: Cerklje (Cerklje 1 dvorec), Krško (Brezje 1 dvorec), Sv. Križ (Sv. Križ 1 dvo- rec). Maribor, desni breg: Spodnje Hoče (Sp. Hoče 2 dvorca). Stopno (Stopno 1 dvo- rec). Maribor levi breg: Dragučova (Dragu- čova 1 dvorec). Rožpoh (Rožpoh 1 dvorec). Sv. Marjeta (Močna 1 dvorec). Novo mesto: Novo mesto (Kandija 1 dvorec). Ptuj: St. Janž na Dr. polju (Sturše 2 dvora).

Svinjska rdečica:

Brežice: Artiče (Dolenjavas, Glogov brod po 1 dvorec), Sevnica (Pekel 1 dvo- rec), Zakot (Brezina 1 dvorec). Čabar: Dra-

ga (Draga 1 dvorec). Kočevje: Velike Lašče (Velike Lašče 1 dvorec). Celje: Prekope (Čeple 1 dvorec). Laško: Marijagrac (Ma- rijagrac 1 dvorec), Loka (Širje, St. Jurij, Širje po 1 dvorec), St. Krištof (Sp. Rečica 1 dvorec), Laško (Laško 1 dvorec). Litija: Litija (Ponoviče 1 dvorec), Raduha vas (Go- mila 1 dvorec). Logatec: Dol. Logatec (Brod 1 dvorec). Ptuj: Frankovci (Frankovci 1 dvorec), St. Janž na Drav. polju (Starše 1 dvorec). Radovljica: Leše (Leše 1 dvorec). Šmarje pri Jelšah: Šmarje pri Jelšah, (Belo 1 dvorec), Slatina okolica (Tržišče 1 dvo- rec). Ljubljana mesto: 3 dvorci.

Gniloba čebelne zalege: Ptuj: Čičkovci (Spodnje Jablane 5 dvor- cev).

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani,

dne 26. novembra 1930.

Po naredbi vršilca dolžnosti bana veterinarski inšpektor: Alojzij Paulin.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

A. 88/30-4.

2868 3—1

Oklic.

dediču neznanega bivališča.

Juršič Jožef, posestnik v Prušnjavi 17, je dne 28. aprila 1930 umrl. Poslednja vo- lja se je našla, pa ni veljavna.

Gorenc Katarina, rojena Juršič, hči Jur- šiča Jožeta, katere bivališče sodišču ni znano, se poziva, da se v teku enega leta od danes naprej zglašijo pri tem sodišču.

Po preteku tega roka se bo obravnavala zapuščina z ostalimi dediči in z gospodom Furar Janezom, posestnikom v Vel. Banu št. 10, ki se je postavil za skrbnika za odsotno.

Okrajno sodišče v Kostanjevici, odd. I., dne 22. novembra 1930.

Razne objave

2865

Objava.

Izgubil sem odpustnico enorazredne osnovne šole v Nomnju pri Boh. Bistrici z dne 2. aprila 1925 na ime: Sušnik Franc iz Nomnja.

Proglasam jo za neveljavno.

Sušnik Franc s. r.

*

2970

Objava.

Izgubil sem orožni list, izdan od okraj- nega glavarstva Maribor, levi breg, na ime Franc Kirbiš, in ga proglašam za ne- veljavnega.

Franc Kirbiš, gostilničar, Sv. Barbara pri Mariboru.

Ouida:

Knjeginja Zurova

Roman.

»Ali imaš vse, kar potrebuješ?« je vprašala hčerko. »Ali si dobro jedla? Da? Adrijana je torej prišla in vse poskrbela. To ti je dekle, ki je ne moreš preplačati, in ima dober okus. — Škoda, da nimaš kaj obleči, sicer bi te vzela s seboj v kazino. Saj rada plešeš? Kaj odkimu- ješ z glavo? Ali ti ples ni všeč? Sploh pa se mi zdiš docela drugačna kakor so ostali ljudje. Sicer se bo to že popravilo. To se bo popravilo. Zdaj pa lahko noč. Lahko noč, Vera. Ali čuješ? Vera ti pravim. To se lepše ali kakor Vere. To zveni nekoliko po rusko, draga hčerka. In rusko je danes v modi.« Po teh besedah je odplavala, kakor je bila prišla.

3.

Ob petih zjutraj se je Vera prebudila. Duri v vili so se odpirale in zapirale in po hodnikih je odmeval smeh. Njena mati se je vrnila z zabave. Vera je vstala. Gledala je nekaj časa preko morja, nato se je spomnila, da ima dovoljenje za kratek izprehod.

Uro pozneje je bila ob strani gospodične Schröderjeve na obrežnem šetališču, ki je bilo v tej zgodnji uri še popolnoma prazno. Zrak je bil poln ozona. Nebo je bilo prepreženo z ovčkami. V daljavi je prvi iz Havra plujoči parnik začrtal na obzorju debelo črto. Vera, ki je bila v Bulmerju vajena hoditi dolge ure v prosti naravi, je korakala vedno ob obali navzdol s prožnimi koraki, dokler ni Trouville s svojimi vilami in hoteli ostal daleč za njo. Tedaj je zapazila, da je gospodična Schröderjeva zaostala. Pač ni bila tako čvrstih nog ka- kor ona.

»Gospodična Schröderjeva, je vzkliknila Vera in obstala. »Ali ste trudni?«

Vzgojiteljica je prikimala.

»Uboga gospodična,« je rekla Vera. »Sedite kam nekaj časa in spočijte si. Pustite me, da poblodim ne- koliko na desno in levo, potem se vrnem k vam in poj- deva domov.«

Vzgojiteljica je nekoliko ugovarjala deklinemu predlogu. Smatrala je za svojo dolžnost, da ni pustila Vere izpred oči. Toda bila je utrujena, zato se je udala. In s težkim vzdihom je sedla na neki kamen, objela z rokami kolena ter nepremično obsedela v taki pozi, da bi jo lady Dolly gotovo oštela, če bi jo videla.

Vera je korakala sama ob obali navzdol. Na eni strani od nje se je dvigala skalnata utrdba, preko katere so se v višavo raztezala žitna polja, na drugi strani se je lesketala v jutranjem solnčnem svitu voda Rokavskega preliva. Vera je izpreletelo novo življenje. Kakor otrok je skakala po pesku. Pa je bila še otrok. Zapela si je veselo pesem. Klobuk si je bila snela in njeni krasni plavi lasje so blapolali v vetru. Morski veter se je po- igraval z gubami njenega lanenega krila in zdaj pa zdaj so se pokazale njene vitke aristokratske noge.

Oh, če bi zdajle imela svojo kopalno obleko, kako bi se pognala v valovje.

Čevlje in nogavice pa si more sezuti. Kdo bi ji mogel to zabraniti? Po otročje se poigra z vodo. Izkušnjava je bila pretežka in kmalu jo je oblačila do gležnjev na ka- menitemu prođu peneča se voda. Nato je šla še nekoliko dalje, vedno globlje v vodo, išoč vodne rastline in alge. Veselo je skakala od kamna na kamen, od luže do luže in je docela pozabila na gospodično Schröderjevo, ki je čakala nanjo ob obrežju.

Nenadoma se je razleglo sredi obdajajoče tišine petje, da se ji je zazdelo, kakor bi prihajalo naravnost z morja. Bil je to čist, močan, doneč glas. Pel je odlomek iz Mozartovega rekviema. Vera je iztegnila glavico in prisluhnila. Krasno petje! Ko je petje nenadoma utih- nilo, je deklica vzdihnila in obstala za hip, kakor da jo je lepa pesem pričarala na mesto.

Tedaj se je nenadoma pojavil pevec izza neke skale. Ko je zagledal mlado dekle, je pozdravil ter se opravi- čeval, ker je motil njeno samoto.

Bil je gospod, ki ga je Andrijana imenovala lepega Corréza.

Vera se je ustrašila. Bilo ji je, kakor da je padla z nebes. Hkratu se je spomnila, da je bosa in brez nogavic. Naglo se je ozrla po pesku. Toda joj! Medtem ko je bro- dila po vodi, je nastala plima in njene nogavice in čev- lji so izginili.

»Ni jih več,« je zamrmrala in oblila jo je močna rde- čica. Na robu luže stoječi pevec se je pasel nad njeno zadrego.

»Jo, gospodična,« je dejal. »Vaše nogavice in čevlji so izginili, kaj?«

»Sezula sem se, misleč, da sem sama tu.«

»Morda pa ne veste, kje ste jih pustili. Ali mi dovo- lite, da vam poiščem te zaklade?«

Vera je nepremično obstala v luži. Lica so ji gorela kakor ogenj. Do smrti jo je bilo sram. Tujec se je začel ozirati in iskati na vse strani. Toda brez uspeha.

»Prav imate,« je rekel. »Plima tu naglo naraste, zato je mogoče, da vam jih je odnesla. Glejte, da pridete čimprej iz vode. Ne veste, kako nevarna je plima v tem prelivu.«

»Moram nazaj k vzgojiteljici,« je zamrmrala Vera in skakljala od kamna do kamna proti obali.

Tako je bila v zadregi, da je pozabila zahvaliti se tujcu.

»To je gotovo tista častljiva ženska, ki sedi tam doli na skali,« je odgovoril pevec. »Sicer pa itak ne morete do nje preko obale. Med njo in vami leži široka vodna struga. Le pogledajte!«

In resnično! Bilo je tako. Med njo in gospodično Schröderjevo, ki je na kamnu zadremala — tako se je vsaj zdelo — je stala široka žuboreča voda.

»Utonila bo,« je vzkliknila Vera prestrašeno in ska- kala naprej, hoteč do nje preko narasle vode. Toda or jo je pridržal.

»Gospodična,« je dejal, »častljiva dama ni v nikaki nevarnosti. Ni se vam treba bati zanjo. Pokličimo jo, da se prebudi in tedaj ji zakličemo, naj se povzpne po kle- čeh na suho. Zgoraj se dobimo.«

Izšel je v knjižnici celofni:

Zakon o glavni kontroli

Dobi se po 10 Din (brez pošt-nine) v tiskarni „Merkur“, Ljubljana, Gregorčičeva ulica št. 23 ali v upravnistvu „Jugoslovana“, Ljubljana, Gradišče

Kaj je Newyork?

Newyork je največje mesto na svetu — Newyork je mesto židov, mesto telefonov, gledališč in kinematografov

Znano je, da Amerikanci mnogo dajo na statistiko, s katero hočejo zajeti in razumeti najrazličnejše pojave življenja. Najrajši pa govore Amerikanci o statistiki Newyorka, na katero so silno ponosni, kajti Newyork je največje mesto na svetu in velika zbirka samih svetovnih čudežev in rekordov. Zato pa nudi Newyork statističarjem vedno dovolj posla in ne mine skoro dan, da ne bi izšla o tem mestu v Ameriki kakšna nova študija, da opiše zanimivosti tiste silne skupine 6 in pol milijonov ljudi, ki se pre-rija na newyorkskih tleh.

V Newyorku živi poleg domačinov tudi silno dosti tujcev, baje nad 2 in pol milijona. Tako živi v Newyorku več Ircev kakor v irskem glavnem mestu Dublinu, več Italijanov kakor v Rimu in več Nemcev kakor v Bremeu.

Največ pa je v Newyorku židov. Na obalah reke Hudson živi več židov kakor kjerkoli drugod na svetu. V Newyorku živi ena desetina vseh židov na svetu sploh. Zato pravijo Newyorku tudi »Jew-york« (židovski York).

V vsakdanjem življenju in vrvenju Newyorka igra največjo vlogo telefon. Newyork ima toliko telefonskih central in števil kakor London, Pariz, Berlin, Leningrad in Milan skupaj! Kinematografov in gledališč pa ima Newyork nad 2000.

Prebivalci Newyorka pa ne mislijo samo na zabavo, kajti če sodimo po številu cerkva, so oni tudi zelo verni in pobožni. Cerkev vseh veroizpovedi je namreč v Newyorku nad 1500. Nimate pa statistike o obisku cerkva.

Stavbna podjetnost je v Newyorku silno razvita. V tem oziru je Newyork pravo čudo. Tekma, ki se je razvila med posamezniki in družbami, kdo da bo zgradil najvišje poslopje, je že kar fantastična. Do nedavnega časa je bilo v Newyorku najvišje poslopje Woolworth-Building, ki je imelo 51 nadstropij, visoko pa je bilo 240 metrov. Pred nekaj meseci pa je zrasel iz tal novi velikan »Chrysler-Building«, ki ima 75 nadstropij in je visok 284 metrov. Kakor pa vse kaže, bodo prekosili kmalu tudi to poslopje. Neka zavarovalna družba hoče namreč zgraditi nebotičnik, ki bo visok 310 metrov. Pa tudi to poslopje bo prekašal »Empire-State-Building«, ki bo visok 324 metrov; nameravajo pa sezidati še nebotičnik, ki bo visok 350 metrov s 100 nadstropij.

Neka statistika pa kaže, da se dogradi vsakih 51 minut v Newyorku kakšna nova stavba, vsakih 10 minut pa odpro to ali ono novo trgovino.

Kar se tiče prometa, so izračunali, da se prepelje vsak dan skozi Newyork 300.000 tujcev bodisi z ladjo bodisi z železnico. Vsako drugo uro pride v Newyork kakšna preocean-ska ladja, vsako minuto pa pride po en vlak. Vsakih 13 minut pa se omoži po en par, vsakih 6 minut pa se rodi po en otrok.

Tursko-italijansko prijateljstvo.

Turški minister za zunanje zadeve Ruždi-bej (na levi) se je na svojem povratku iz Zeneve ustavil v Rimu, kjer je obiskal italijanskega državnega tajnika za zunanje zadeve Grandija (na desni). Kakor kaže, se je Italiji posrečilo pridobiti na svojo stran Turčijo in Grško.

Hud sovražnik žensk

Hud sovražnik žensk je moral biti neki gospod T. M. Zenk iz mesta Jowa (v Ameriki, seveda). Kakor kaže njegova oporoka, je moral moč v svojem zakonu biti zelo nesrečen. Zapišil sicer za ameriške razmere ni mnogo, komaj 100.000 dolarjev, toda od tega premoženja ni volil svoji ženi niti fیکا, ampak je do-ložil, da mora biti denar naložen 25 let v bramilnici, potem pa naj z vsem denarjem njegovo rojstno mesto ustanovi knjižnico. Knjižnica pa mora biti »mošak«.

V to knjižnico namreč ne bodo smeli sprejeti nobene od kake ženske napisane knjige. Ravno tako tudi ne knjig, ki so jih napisali moški, če v njih preveč hvalijo ženske. V nobenem prostoru knjižnice se ne sme nikdar slišati noben ženski glas. To se pravi ob enem, da ne sme biti v tej knjižnici zaposlena nobena ženska, pa tudi v knjižnico ne sme priti nobena ženska. Nad knjižnico pa mora biti pritrdjen velik napis: Vhod ženskam prepovedan!

Proti tej oporoki pa so se dvignile vse ženske v Ameriki in jo hočejo dati ovrči, češ da je preveč žaljiva za ves ženski svet.

Kdo bo avstrijski kancler?

Avstrijske krize tudi po novih volitvah še niso rešili, ker nobena stranka ni dobila absolutne večine, da bi mogla prevzeti vlado. Kakor pa sedaj pogajanja med strankarskimi voditelji kažejo, utegne postati avstrijski državni kancler ali dosedanj minister za pravosodje Heindl (zgoraj) ali pa dosedanj deželni glavar na Tirolskem Ender (spodaj).

Vihar v mestu Oklahama.

Vihar je uničil v mestu Oklahama v Zedinjenih državah 200 hiš, 40 ljudi pa je prišlo ob življenju.

Neznano kraljestvo ob Rdečem morju

Na svetu je še precej pokrajin, ki jih vidimo zaznamovane na zemljevidih z belimi lisami. Take pokrajine so pa zelo privlačne za razne filmske družbe, ki pošiljajo tja velike ekspedicije, da posnamejo nekaj novega. Tako ekspedicijo je poslala nedavno tudi neka velika ruska filmska organizacija v deželo Al Jemen, ki leži na jugozahodu Arabije. Dežela leži ob Rdečem morju.

V to deželo prodreti ni bilo posebno lahko, ker ni tu niti železnice niti potov in cest. Prebivajo pa tam Arabci, ki žive večinoma še kot pastirji, ki romajo s svojimi čredami iz kraja v kraj. Nekaj Arabcev pa že obdeluje polje in ti so naseljeni v vaseh. Proti Evropejcem so ti Arabci silno nezaupljivi in ne puste, da bi kdo prišel v deželo s fotografskim aparatom, pa tudi ne s kakšno drugo tehnično novotarijo. Vse stroje imajo za hudičeve iznajdbe. Za ekspedicijo je bilo torej delo silno težavno in nevarno in so morali gledati pred vsem na to, da se si pridobijo zaupanje prebivalstva.

Arabci v Al Jemenu žive še dandanes tako, kakor so živeli njihovi predniki pred 500 leti. Njihovo glavno mesto leži sredi peščene široke ravnine in je obdano z dvojnim zidovjem. Skozi zidovje vodi 11 vrat na vse strani. V glavnem mestu prebiva tudi nekaj židov, ki pa morajo stanovati ločeno od ostalega prebivalstva.

Predno se je ruski ekspediciji posrečilo priti do glavnega mesta in začeti s svojim delom,

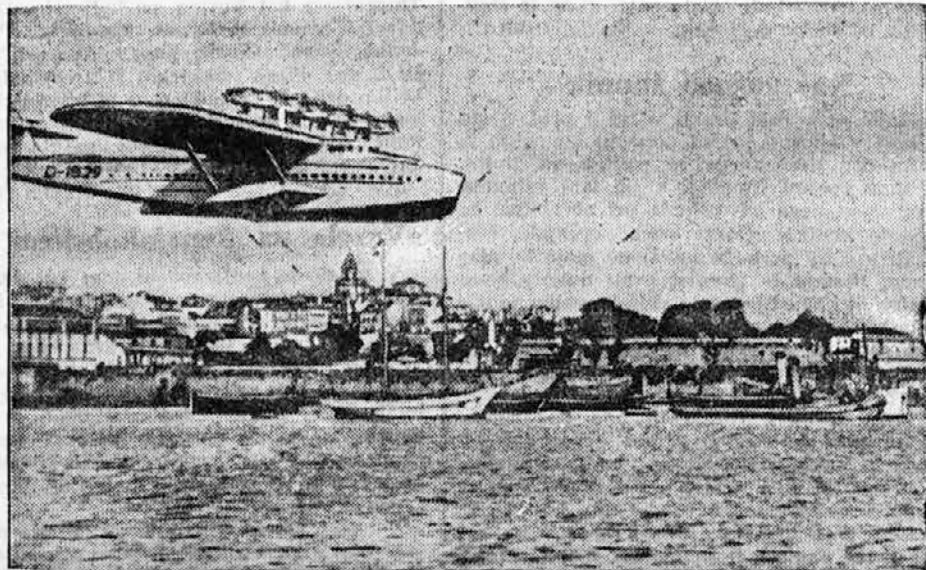
da bi spravili na film življenje tega naroda, so si morali pridobiti naprej zaupanje princa Seif-ul-islam-mohameda, sina kralja dežele Al Jemen. Ekspedicija je pristala v mestu Hodeda, ki leži ob Rdečem morju.

Pristali so precej težko, ker je morje tam zelo plitvo, tako da so morali ljudi in vso ogromno prtljago prepeljati na obrežje v čolnih. Princu je poklonila ekspedicija lepa darila; med drugim tudi kino-aparat in več filmov. Ljudje so spočetka ta darila zelo nezaupno gledali; ko pa so videli film, so bili naenkrat vel navdušeni zanj. Princ pa je dal po klicarjih ljudem objaviti da se smejo člani ekspedicije svobodno gibati po vsem obrežju. Šele čez mesec dni pa je ekspedicija dobila dovoljenje, da sme potovati tudi v notranjost dežele in delati filmske posnetke glavnega mesta Sanca.

Pot do glavnega mesta je bila silno težavna. Peljala je skozi obsežno puščavo in skozi neprodorno grmičje, potem pa zopet čez visoke gorske prelaze. Ekspedicijo je varovala močna vojaška četa pred roparskimi napadi in pred napadi verskih fanatikov.

Vročina je bila silna — do 70 stopinj Celzija, tako da na dan niso mogli več narediti kakor po dva posnetka. Do osmih zjutraj je bilo megleno, ob desetih pa je začel zrak žareti tako, da je bilo vsako fotografiranje nemogoče. Kovinski deli na aparatih so se razgreli tako, da se jih ni bilo mogoče niti dotakniti.

Vse take in podobne težave pa je ekspedicija s silnim naporom premagala in ima danes zadovoljenje, da nam je odkrila čisto nov in doslej popolnoma neznan svet.

»Do X« nad španskim vojnim pristaniščem La Coruna.

Naša slika nam kaže prihod velikega letala »Do X« nad špansko vojno pristanišče La Coruna. »Do X« je odtod nadaljevalo pot do Lizbone. Ta del pota je bil najhujši zaradi silne viharja, kamor je letalo zašlo in ki ga je moralo premagati.

Najvišje gorovje na morskem dnu

Nedavno se je skoraj popolnoma neopaženo vrnila v Berlin znanstvena ekspedicija, ki je naše znanje o površini morskega dna zelo obogatila. Ekspedicija je pod vodstvom profesorja Defanta, ravnatelja zavoda za proučevanje morja v Göttingenu, preiskovala severno atlantsko morje, ki leži med Grenlandijo, Islandsko in Irsko.

Ladja »Meteor«, ki je zgrajena nalašč za znanstvena raziskavanja morja in zlasti morskega dna, je merila več kot 60.000 krat globino morja. Na podlagi teh rezultatov so ugotovili, da se razteza po atlantskem oceanu na dnu veliko gorovje, ki se pričenja nekje v bližini južnega tečaja in sega skoraj po sredi med Ameriko in Afriko na sever. Do najnovejše dobe so o tem gorovju vedeli prav malo. Mislili so splošno, da se konča to gorovje blizu Cap-verd-skih (zelenih) otokov.

Sedaj pa je prof. Defant ugotovil, da sega gorovje na dnu atlantskega oceana še precej bolj daleč na sever. S tem pa je ugotovljeno, da se nahaja največje gorovje na zemlji na dnu atlantskega oceana; to gorovje sega od Island-

ske do južnih polarnih krajev.

Druga ugotovitev pa je ta, da je celo to gorovje vulkanskega značaja.

Poskušali pa so rešiti tudi vprašanje, kako je to gorovje nastalo. Prof. Defant je mnenja, da je to gorovje nastalo takrat, ko sta se ločila oba kontinenta, Amerika in Evropa, ki sta visela nekoč skupaj.

Radio

Ljubljana, sreda, 3. decembra: Opoldanski program odpade. 17.30 Radio orkester: Saxofon-duet. 18.30 Walter Scott: Ivanhoe (Silvester Škerl). 19.00 Dr. Nikola Preobražensky: Ružica. 19.30 Prof. Silvo Kranjec: Poglavlje iz sociogeografije. 20.00 Prenos iz Prage: Koncert Češke filharmonije.

Ljubljana, četrtek, 4. decembra: 12.15 Plošče (slovenska glasba, plesni slagerji). 12.45 Dnevne vesti. 17.30 Otroška ura, radio letka. 18.00 Plošče. 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Dr. Valter Bohinec: Geologija naše zemlje. 20.00 Pero Horn: Vzgoja otrok. 20.30 Koncert pevskega kvarteta Glasbene matice (ob priliki proslave 40letnega pevskega delovanja Janeza Završana). 21.00 Radio orkester. 22.15 Hawaj-jazz. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sreda, 3. decembra: 12.20 Kuhinja. 12.30 Sneg in vreme. 12.35 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Otroška glasbena ura. 18.00 Plošče. 18.30 Novice. 19.25 Naše delav. zavarovanje II. 19.40 Poročila. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Praga. 22.00 Vreme. Novice. 22.10 Prenos zvočnega filma.

Zagreb, četrtek, 4. decembra: 12.20 Kuhinja. 13.30 Novice. 17.00 Ruske baladajke. 18.30 Novice. 20.20 Poročila. 20.30 Prenos koncerta iz Ljubljane. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Lahka večerna glasba.

Beograd, sreda, 3. decembra: 11.25 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Otroška ura. 17.30 Popoldanski koncert. 19.30 Naš nacionalizem (g. dr. J. Ljubić). 20.00 Prenos iz Prage. 22.00 Novice. 22.20 Plošče.

Beograd, četrtek, 4. decembra: 9.00 Prenos iz Saborne cerkve. 10.30 Plošče. 12.30 Narodne: poje ga. Aleksandrović. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Koncert g. Z. Čvilić — Mlada beogradske opere. 17.30 Radio orkester. 19.30 Francoščina. 20.00 Zdravstveno predavanje. 20.30 Ljubljana. 22.30 Novice. 22.50 Ciganska glasba.

Poslužujte se za oglašanje
»Jugoslovana«!